Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
YVES BOT
της 7ης Ιουλίου 2016[1]

Υπόθεση C-449/14 P

DTS Distribuidora de Televisión Digital SA
κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής

«Αίτηση αναιρέσεως — Κρατικές ενισχύσεις — Καθεστώς ενισχύσεως υπέρ της RTVE — Τροποποίηση του υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεως — Φορολογικά μέτρα τα οποία επιβάλλονται στους επιχειρηματικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τηλεοράσεως και των τηλεπικοινωνιών και τα οποία συνιστούν τον νέο τρόπο χρηματοδοτήσεως της ενισχύσεως — Ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως μεταξύ των φορολογικών μέτρων και της ενισχύσεως — Περιεχόμενο του κριτηρίου που στηρίζεται στην άμεση επιρροή του προϊόντος του φόρου επί του μεγέθους της ενισχύσεως — Απόφαση της Επιτροπής με την οποία το νέο σύστημα χρηματοδοτήσεως κρίνεται συμβατό με την εσωτερική αγορά — Αμφισβήτηση της νομιμότητας της αποφάσεως — Απόρριψη της προσφυγής ακυρώσεως από το Γενικό Δικαστήριο»

I – **Εισαγωγή**

1. Αφετηρία της υπό κρίση υποθέσεως είναι η απόφαση 2011/1/ΕΕ της Επιτροπής[2], με την οποία κρίθηκε συμβατό με την εσωτερική αγορά το ισπανικό καθεστώς ενισχύσεως υπέρ της Corporación de Radio y Televisión Española SA (RTVE), ήτοι του ισπανικού δημοσίου οργανισμού ραδιοφωνίας και τηλεοράσεως, ο οποίος χρηματοδοτείται, εν μέρει, μέσω ενός φόρου που βαρύνει τους επιχειρηματικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τηλεοράσεως και των τηλεπικοινωνιών.

2. Με την αίτησή της αναιρέσεως, η DTS Distribuidora de Televisión Digital SA[3] ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 11ης Ιουλίου 2014, DTS Distribuidora de Televisión Digital κατά Επιτροπής[4], με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της με την οποία ζητούσε την ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως.

3. Οι Telefónica de España SA και Telefónica Móviles España SA[5] άσκησαν ανταναίρεση με την οποία επίσης ζητούν την αναίρεση της ως άνω δικαστικής αποφάσεως.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — Απόφαση της 20ής Ιουλίου 2010, σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων C 38/09 (πρώην NN 58/09), το οποίο προτίθεται να εφαρμόσει η Ισπανία υπέρ του Ισπανικού Οργανισμού Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης (RTVE) (ΕΕ 2011, L 1, σ. 9, στο εξής: επίμαχη απόφαση).

3 — Στο εξής: DTS.

4 — T-533/10, EU:T:2014:629 (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

5 — Στο εξής, από κοινού: Telefónica.

4. Η υπό κρίση υπόθεση παρέχει στο Δικαστήριο την ευκαιρία να αποσαφηνίσει το περιεχόμενο των κριτηρίων βάσει των οποίων πρέπει να εκτιμάται κατά πόσον ορισμένα φορολογικά μέτρα συνιστούν τον τρόπο χρηματοδοτήσεως κρατικής ενισχύσεως, με αποτέλεσμα να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως αυτής και να πρέπει, συνεπώς, να κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η εκτίμηση αυτή απαιτεί να αποδεικνύεται η ύπαρξη «αναγκαστικής σχέσεως» μεταξύ των εν λόγω μέτρων και του επίμαχου καθεστώτος ενισχύσεως. Εν προκειμένω, οι διάδικοι αντιδικούν ως προς την ύπαρξη τέτοιας σχέσεως προορισμού μεταξύ των φόρων οι οποίοι βαρύνουν τους φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τηλεοράσεως και των τηλεπικοινωνιών, όπως οι DTS και Telefónica, και της ενισχύσεως η οποία χορηγείται στην RTVE.

5. Ειδικότερα, η Επιτροπή, διαπιστώνοντας την ανυπαρξία τέτοιας αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ των φορολογικών μέτρων και της επίμαχης ενισχύσεως, έκρινε, στην επίμαχη απόφαση, ότι οι εν λόγω φόροι δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως η οποία χορηγείται στην RTVE και ότι δεν έπρεπε, κατά συνέπεια, να συμπεριληφθούν στην εξέταση της συμβατότητας της ενισχύσεως με την εσωτερική αγορά. Με βάση το σκεπτικό αυτό, η Επιτροπή έκρινε την επίμαχη ενίσχυση συμβατή με την εσωτερική αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

6. Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τους λόγους ακυρώσεως που προβλήθηκαν από τις DTS και Telefónica κατά της επίμαχης αποφάσεως.

7. Στις παρούσες προτάσεις θα προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως της DTS.

8. Αφενός, θα εξηγήσω ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της νομιμότητας της επίμαχης αποφάσεως, και ιδίως κατά την εφαρμογή των κριτηρίων που έχει διατυπώσει το Δικαστήριο προκειμένου να διαπιστώνεται η ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως μεταξύ των φορολογικών μέτρων τα οποία βαρύνουν τις DTS και Telefónica και της ενισχύσεως η οποία χορηγείται στην RTVE. Αφετέρου, θα εξηγήσω ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι, στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς του, δεν έλαβε υπόψη ορισμένες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας ή και ότι παραμόρφωσε το περιεχόμενο των κρίσιμων εθνικών διατάξεων.

9. Περαιτέρω, θα προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει την ανταναίρεση η οποία ασκήθηκε από τις Telefónica και θεμελιώνεται σε έναν και μοναδικό λόγο, αντλούμενο από την παράβαση του άρθρου 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διότι, κατ' εμέ, το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε ανεπίληπτο έλεγχο του παραδεκτού των λόγων ακυρώσεως που προβλήθηκαν πρωτοδίκως από τις Telefónica.

II – **Το ιστορικό της διαφοράς και η επίμαχη απόφαση**

10. Με δύο αποφάσεις[6], η Επιτροπή ενέκρινε το σύστημα χρηματοδοτήσεως της RTVE που καθιερώθηκε με τον Ley 17/2006 de la radio y la televisión de titularidad estatal (νόμος 17/2006 σχετικά με τη δημόσια ραδιοφωνία και τηλεόραση), της 5ης Ιουνίου 2006[7]. Επρόκειτο για μικτό σύστημα χρηματοδοτήσεως, κατά το οποίο η RTVE είχε έσοδα, αφενός, από τις εμπορικές της δραστηριότητες, και μεταξύ άλλων από την πώληση διαφημιστικού χώρου και, αφετέρου, ελάμβανε αποζημίωση από το Ισπανικό Κράτος για την εκπλήρωση της αποστολής της παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

6 — Αποφάσεις C(2005) 1163 τελικό, της 20ής Απριλίου 2005, σχετικά με κρατική ενίσχυση υπέρ της RTVE (Ε 8/05) (σύνοψη στην ΕΕ 2006, C 239, σ. 17) και C(2007) 641 τελικό, της 7ης Μαρτίου 2007, σχετικά με τη χρηματοδότηση των μέτρων μειώσεως του προσωπικού στην RTVE (NN 8/07) (σύνοψη στην ΕΕ 2007, C 109, σ. 2).

7 — *BOE* αριθ. 134, της 6ης Ιουνίου 2006, σ. 21270 (στο εξής: νόμος 17/2006).

11. Το ως άνω σύστημα χρηματοδοτήσεως τροποποιήθηκε ουσιωδώς δυνάμει του Ley 8/2009 de financiación de la Corporación de Radio y Televisión Española, SA (RTVE) [νόμος 8/2009 σχετικά με τη χρηματοδότηση της Corporación de Radio y Televisión Española, SA (RTVE)], της 28ης Αυγούστου 2009 [8], ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Σεπτεμβρίου 2009. Ειδικότερα, προκειμένου να αντισταθμισθεί η απώλεια των εσόδων από εμπορικές δραστηριότητες, ο νόμος αυτός θέσπισε ή τροποποίησε, με το άρθρο του 2, παράγραφος 1, στοιχεία b έως d, και με τα άρθρα του 4 έως 6, διάφορα φορολογικά μέτρα και μεταξύ αυτών νέο φόρο 1,5 % επί των εσόδων των επιχειρηματικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της συνδρομητικής τηλεοράσεως και εδρεύουν στην Ισπανία [9]. Η συνεισφορά του φόρου αυτού στον προϋπολογισμό της RTVE δεν μπορούσε να υπερβαίνει το 20 % της συνολικής ετήσιας ενισχύσεως της RTVE. Κάθε φορολογικό έσοδο πέραν του ποσοστού αυτού θα επιστρεφόταν στον γενικό προϋπολογισμό του Ισπανικού Κράτους.

12. Εξάλλου, διατηρήθηκε σε ισχύ η προβλεπόμενη στον νόμο 17/2006 αποζημίωση για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Συνεπώς, αν οι ως άνω πηγές χρηματοδοτήσεως δεν επαρκούσαν για να καλύψουν το συνολικό κόστος λειτουργίας της RTVE για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, το Ισπανικό Κράτος υποχρεούνταν, βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 και του άρθρου 33 του νόμου 17/2006, να καλύψει το κενό αυτό.

13. Τέλος, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 προέβλεπε ανώτατο όριο για τα έσοδα της RTVE. Κατά τα δύο έτη 2010 και 2011, το σύνολο των εν λόγω εσόδων δεν μπορούσε να υπερβεί τα 1 200 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, ποσό που αντιστοιχούσε επίσης στο ανώτατο όριο των δαπανών της RTVE για κάθε οικονομικό έτος. Κατά τα τρία έτη από το 2012 έως το 2014, η μέγιστη αύξηση του ποσού αυτού ορίστηκε στο 1 % και, για τα επόμενα έτη, η αύξηση αυτή καθοριζόταν από την ετήσια μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή.

14. Κατόπιν καταγγελίας η οποία υποβλήθηκε στις 22 Ιουνίου 2009 σχετικά με το σχέδιο νόμου που εν συνεχεία κατέστη ο νόμος 8/2009, η Επιτροπή ενημέρωσε, στις 2 Δεκεμβρίου 2009, το Βασίλειο της Ισπανίας για την απόφασή της να κινήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 108, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ διαδικασία αναφορικά με την τροποποίηση του συστήματος χρηματοδοτήσεως της RTVE [10].

15. Στις 18 Μαρτίου 2010 η Επιτροπή κίνησε την προβλεπόμενη στο άρθρο 258 ΣΛΕΕ διαδικασία παραβάσεως, κρίνοντας ότι ο επιβληθείς στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες φόρος αντέβαινε προς το άρθρο 12 της οδηγίας 2002/20/ΕΚ [11]. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2010 η Επιτροπή ζήτησε, με αιτιολογημένη γνώμη, από το Βασίλειο της Ισπανίας να καταργήσει τον φόρο αυτό λόγω της ασυμβατότητάς του προς την προαναφερθείσα οδηγία.

16. Στις 20 Ιουλίου 2010 η Επιτροπή εξέδωσε την επίμαχη απόφαση, με την οποία έκρινε ότι η προβλεπόμενη από τον νόμο 8/2009 τροποποίηση του συστήματος χρηματοδοτήσεως της RTVE ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εκτίμησε, μεταξύ άλλων, ότι τα θεσπισθέντα ή τροποποιηθέντα με τον εν λόγω νόμο φορολογικά μέτρα δεν αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος των νέων στοιχείων ενισχύσεως που εισήχθησαν με τον νόμο αυτό και ότι τυχόν ασυμβατότητα των εν λόγω φορολογικών μέτρων με την

8 — *BOE* αριθ. 210, της 31ης Αυγούστου 2009, σ. 74003 (στο εξής: νόμος 8/2009).

9 — Τα υπόλοιπα φορολογικά μέτρα ήταν ένας νέος φόρος 3 % επί των εσόδων των επιχειρηματικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της δωρεάν τηλεοράσεως, νέος φόρος 0,9 % επί των ακαθάριστων εσόδων εκμεταλλεύσεως των επιχειρήσεων παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών που εδρεύουν στην Ισπανία, και ποσοστό της τάξεως του 80 %, μέχρι του ποσού των 330 εκατομμυρίων ευρώ, κατ' ανώτατο όριο, επί του ήδη υφιστάμενου τέλους χρήσεως του ραδιοφάσματος.

10 — Σύνοψη στην ΕΕ 2010, C 8, σ. 31.

11 — Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ 2002, L 108, σ. 21).

οδηγία 2002/20 δεν επηρέαζε, ως εκ τούτου, τη διερεύνηση της συμβατότητας της ενισχύσεως με την εσωτερική αγορά. Εξάλλου, η Επιτροπή έκρινε ότι το τροποποιηθέν καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE ήταν συμβατό με το άρθρο 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, καθόσον τηρούσε τις επιταγές της αρχής της αναλογικότητας.

III – **Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση**

17. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 24 Νοεμβρίου 2010, η DTS άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως. Προς στήριξη της προσφυγής της, η DTS προέβαλε τρεις λόγους, αντλούμενους από την παράβαση, αντίστοιχα, της κατά το άρθρο 107 ΣΛΕΕ έννοιας της ενισχύσεως όσον αφορά τη δυνατότητα διαχωρισμού των θεσπισθέντων ή τροποποιηθέντων με τον νόμο 8/2009 φορολογικών μέτρων, του άρθρου 106, παράγραφος 2, καθώς και των άρθρων 49 και 63 ΣΛΕΕ.

18. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε και τους τρεις λόγους επί της ουσίας και, κατά συνέπεια, απέρριψε και την προσφυγή στο σύνολό της.

IV – **Τα αιτήματα των διαδίκων και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου**

19. Με την αίτησή της αναιρέσεως, η DTS ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

— να ακυρώσει την επίμαχη απόφαση ή, επικουρικώς, να παραπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο·

— να καταδικάσει την Επιτροπή και τους λοιπούς διαδίκους στα δικαστικά έξοδα ενώπιον του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου.

20. Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως και την καταδίκη της DTS στα δικαστικά έξοδα. Οι Telefónica κατέθεσαν υπόμνημα αντικρούσεως προς υποστήριξη της DTS. Το Βασίλειο της Ισπανίας και η RTVE κατέθεσαν χωριστά υπομνήματα αντικρούσεως προς υποστήριξη της Επιτροπής.

21. Οι Telefónica άσκησαν ανταναίρεση με την οποία ζητούν από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να καταδικάσει την Επιτροπή καθώς και τους διαδίκους που παρενέβησαν προς στήριξή της στα δικαστικά έξοδα ενώπιον του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου. Η RTVE, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή ζητούν την απόρριψη της ανταναιρέσεως. Η DTS δεν κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως.

V – **Επί της κύριας αιτήσεως αναιρέσεως**

22. Με την αίτησή της αναιρέσεως, η DTS προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο μόνον ότι επικύρωσε την εκτίμηση της Επιτροπής ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να εξετάσει τη συμβατότητα με τη Συνθήκη ΛΕΕ του φόρου υπέρ τρίτων ύψους 1,5 % που εισπράττεται, με βάση τον νόμο 8/2009, επί των ακαθάριστων εσόδων εκμεταλλεύσεως των επιχειρηματικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της συνδρομητικής τηλεοράσεως.

23. Η DTS επιδιώκει επομένως την κατάργηση του ειδικού αυτού πλεονεκτήματος του οποίου απολαύει η RTVE, τονίζοντας ότι αμφότερες τελούν σε κατάσταση άμεσου ανταγωνισμού στην αγορά αποκτήσεως οπτικοακουστικού περιεχομένου.

24. Προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως, η DTS προβάλλει τρεις λόγους, αντλούμενους, αντίστοιχα, από την παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ λόγω εσφαλμένης ερμηνείας της έννοιας της ενισχύσεως, από την παράβαση της ίδιας αυτής διατάξεως καθόσον το Γενικό Δικαστήριο δεν άσκησε, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, πλήρη έλεγχο όσον αφορά την ύπαρξη ενισχύσεως και παραμόρφωσε το ισπανικό δίκαιο, καθώς και από πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

Α – *Επί του παραδεκτού της κύριας αιτήσεως αναιρέσεως*

25. Η RTVE υποστηρίζει ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι απαράδεκτη διότι αριθμεί 40 σελίδες και άρα υπερβαίνει κατά πολύ τη μέγιστη έκταση των 25 σελίδων που είναι επιτρεπτή σύμφωνα με τις πρακτικές οδηγίες προς τους διαδίκους, σχετικά με τις υποθέσεις που άγονται ενώπιον του Δικαστηρίου [12], χωρίς η υπέρβαση αυτή να δικαιολογείται από την αναιρεσείουσα.

26. Εξάλλου, η RTVE και το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζονται ότι στην αίτηση αναιρέσεως δεν προσδιορίζονται επακριβώς οι βαλλόμενες σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Άρα η αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται στην επανάληψη των πρωτοδίκως προβληθέντων επιχειρημάτων ή στην έγερση πραγματικών ζητημάτων.

27. Η DTS αμφισβητεί την ορθότητα των ανωτέρω επιχειρημάτων.

28. Κατά τη γνώμη μου, καμία από τις αιτιάσεις απαραδέκτου που προβάλλονται από την RTVE και από το Βασίλειο της Ισπανίας δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

29. Πρώτον, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι πρακτικές οδηγίες είναι ενδεικτικές και δεν διαθέτουν αναγκαστική ισχύ. Οι οδηγίες αυτές θεσπίστηκαν προκειμένου να συμπληρώσουν και να διευκρινίσουν τους κανόνες που ισχύουν στη διεξαγωγή της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, προς το συμφέρον της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, και δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τις εφαρμοστέες διατάξεις του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου [13]. Επομένως, μολονότι στο σημείο 20 των εν λόγω οδηγιών διαλαμβάνεται πράγματι ότι η αίτηση αναιρέσεως «δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 25 σελίδες», οι οδηγίες αυτές, όπως επισήμανε το Δικαστήριο στη νομολογία του, δεν καθιερώνουν μέγιστο αριθμό σελίδων κατ' απόλυτο τρόπο [14]. Συνεπώς, ελλείψει ρητών διατάξεων στον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον Κανονισμό Διαδικασίας, το γεγονός ότι η αίτηση αναιρέσεως που κατατέθηκε από την αναιρεσείουσα υπερβαίνει το μέγιστο όριο σελίδων το οποίο καθορίζεται στο πλαίσιο των πρακτικών οδηγιών δεν δύναται να επιφέρει το απαράδεκτο της αιτήσεως αυτής.

30. Δεύτερον, από την εξέταση της αιτήσεως αναιρέσεως προκύπτει ότι η αναιρεσείουσα επισημαίνει επακριβώς τις πλάνες περί το δίκαιο τις οποίες πάσχει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και εξηγεί διεξοδικώς τους λόγους για τους οποίους η απόφαση αυτή πρέπει να αναιρεθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές, φρονώ ότι πληρούνται οι απαιτήσεις που έχει διατυπώσει συναφώς το Δικαστήριο [15].

12 — ΕΕ 2014, L 31, σ. 1.

13 — Αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 3 των εν λόγω οδηγιών.

14 — Βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη της 30ής Απριλίου 2010, Ziegler κατά Επιτροπής [C-113/09 P(R), μη δημοσιευθείσα, EU:C:2010:242, σκέψη 33].

15 — Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, «η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να παραθέτει επακριβώς τα επικρινόμενα σημεία της αποφάσεως της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό» (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 4ης Ιουλίου 2000, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, C-352/98 P, EU:C:2000:361 σκέψη 34).

31. Επιπλέον, αντίθετα προς τα όσα υποστηρίζουν η RTVE και το Βασίλειο της Ισπανίας, η αίτηση αναιρέσεως της DTS δεν περιορίζεται στην επανάληψη των πρωτοδίκως προβληθέντων επιχειρημάτων ή στην έγερση πραγματικών ζητημάτων. Ειδικότερα, η DTS αμφισβητεί τον τρόπο με τον οποίο το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε και εφάρμοσε το δίκαιο της Ένωσης, και ιδίως τα κριτήρια που έχει διατυπώσει το Δικαστήριο προκειμένου να διαπιστώνεται ότι φορολογικά μέτρα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κάποιου καθεστώτος ενισχύσεως. Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, προκειμένου να διασφαλίζεται η πρακτική αποτελεσματικότητα της αναιρετικής διαδικασίας, τα νομικά ζητήματα που εξετάστηκαν πρωτοδίκως προφανώς μπορούν να αποτελέσουν εκ νέου αντικείμενο συζητήσεως κατά την αναιρετική διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και, κατά συνέπεια, ο αναιρεσείων μπορεί να στηρίξει την αναίρεσή του σε λόγους και επιχειρήματα που προέβαλε ήδη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου [16].

32. Συνεπώς, με βάση τα στοιχεία αυτά, προτείνω στο Δικαστήριο να κρίνει παραδεκτή την αίτηση αναιρέσεως της DTS.

Β – *Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ λόγω εσφαλμένης ερμηνείας της εννοίας της ενισχύσεως*

33. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως η DTS επικρίνει το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου στις σκέψεις 92 έως 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, βάσει του οποίου το εν λόγω δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή νομίμως θεώρησε ότι τα τρία φορολογικά μέτρα που θεσπίστηκαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009 δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του καθεστώτος ενισχύσεως του οποίου απολαύει η RTVE. Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι ο φόρος στον οποίο υπόκειται συνιστά ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, στο μέτρο που, όπως και ο φόρος επί των άμεσων πωλήσεων φαρμάκων τον οποίο αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528), αποτελεί ασύμμετρο φόρο που καθιερώθηκε με σκοπό την άμεση χρηματοδότηση της RTVE.

34. Αντίθετα προς τα όσα υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, δεν υφίσταται, κατά την άποψή μου, καμία αμφιβολία ως προς το παραδεκτό του λόγου αυτού, στο μέτρο που η αναιρεσείουσα επικρίνει τα συμπεράσματα τα οποία το Γενικό Δικαστήριο αντλεί από τα πραγματικά περιστατικά και από την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία όσον αφορά την ύπαρξη, με βάση τα κριτήρια που έχουν καθιερωθεί στη νομολογία του Δικαστηρίου, αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ των επίμαχων φορολογικών μέτρων και της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως.

35. Αυτός ο λόγος αναιρέσεως υποδιαιρείται σε δύο σκέλη, τα οποία αντλούνται από την εσφαλμένη ερμηνεία, αντίστοιχα, των επιχειρημάτων της αναιρεσείουσας και της νομολογίας του Δικαστηρίου.

1. Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αντλείται από την εσφαλμένη ερμηνεία των επιχειρημάτων της αναιρεσείουσας

36. Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου της αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι εσφαλμένως το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 92 και 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ίδια επιδίωκε, με τα επιχειρήματά της, να αμφισβητήσει την αρχή την οποία διατύπωσε το Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, Banks (C-390/98, EU:C:2001:456), και της 27ης Οκτωβρίου 2005, Distribution Casino France κ.λπ. (C-266/04 έως C-270/04, C-276/04

16 — Απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2007, PKK και KNK κατά Συμβουλίου (C-229/05 P, EU:C:2007:32, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

και C-321/04 έως C-325/04, EU:C:2005:657). Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο, παραπέμποντας στις αποφάσεις αυτές, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, στο μέτρο που ο επίμαχος φόρος διακρινόταν από έναν φόρο γενικής εφαρμογής και που η χορηγούμενη στην RTVE ενίσχυση δεν συνίστατο στην απαλλαγή από τον εν λόγω φόρο.

α) Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

37. Αφού πρώτα παρουσίασε τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας, το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 92 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ξεκίνησε την εξέτασή τους υπενθυμίζοντας τη διάκριση που εισαγάγει η ΣΛΕΕ μεταξύ, αφενός, των κανόνων που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις και, αφετέρου, των κανόνων που αφορούν τις εθνικές φορολογικές διατάξεις. Διευκρίνισε έτσι ότι, κατά πάγια νομολογία, οι υποκείμενοι σε υποχρεωτική εισφορά δεν μπορούν να προβάλουν τον ισχυρισμό ότι η απαλλαγή της οποίας απολαύουν άλλα πρόσωπα συνιστά κρατική ενίσχυση, ώστε να απαλλαγούν από την εν λόγω εισφορά, έχοντας υπ' όψιν του εν προκειμένω την απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, Banks (C-390/98, EU:C:2001:456).

38. Εν συνεχεία, στη σκέψη 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξήγησε ότι η αναιρεσείουσα επιχείρησε να αμφισβητήσει την ανωτέρω αρχή, δεδομένου ότι, κατά την άποψή της, «μια επιχείρηση θα μπορούσε να αντιτεθεί στην επιβολή παντός φόρου για τον λόγο και μόνον ότι αυτός χρησιμοποιείται προκειμένου να χρηματοδοτήσει οικονομικό πλεονέκτημα παρεχόμενο σε επιχείρηση με την οποία η ίδια τελεί σε ανταγωνιστική σχέση».

β) Η εκτίμησή μου

39. Όπως η RTVE και η Επιτροπή, είμαι της γνώμης ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως προβάλλεται αλυσιτελώς στο μέτρο που στρέφεται κατά σκέψεων οι οποίες δεν ανήκουν στη ratio decidendi της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

40. Ειδικότερα, το συμπέρασμα που συναγάγει το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 103 και 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά το οποίο η Επιτροπή νομίμως θεώρησε ότι τα τρία φορολογικά μέτρα που θεσπίστηκαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009 δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του μέτρου της ενισχύσεως, βασίζεται σε μια εκτίμηση σχετικά με την ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ των εν λόγω μέτρων και της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως καθώς και σχετικά με τη μεταφορά, στην υπό κρίση περίπτωση, της αποφάσεως της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528), μεταφορά την οποία ζητούσε η αναιρεσείουσα στα δικόγραφά της.

41. Στη σκέψη 92 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, και ενώ ξεκινά την εξέταση του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, το Γενικό Δικαστήριο προβαίνει απλώς σε υπενθύμιση της αρχής στην οποία στηρίζεται η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την αντιμετώπιση των φόρων υπέρ τρίτων υπό το πρίσμα του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων. Η αρχή αυτή, κατά την οποία οι υποκείμενοι σε κάποιον φόρο δεν μπορούν να προβάλουν τον ισχυρισμό ότι η απαλλαγή της οποίας απολαύουν άλλες επιχειρήσεις συνιστά κρατική ενίσχυση, ώστε να απαλλαγούν από τον εν λόγω φόρο ή να επιτύχουν την επιστροφή του, μνημονεύεται ρητώς από το Δικαστήριο στην απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528), την οποία επικαλείται ρητώς η αναιρεσείουσα, όπως και στις αποφάσεις της 27ης Οκτωβρίου 2005, Distribution Casino France κ.λπ. (C-266/04 έως C-270/04, C-276/04 και C-321/04 έως C-325/04, EU:C:2005:657), και της 15ης Ιουνίου 2006, Air Liquide Industries Belgium (C-393/04 και C-41/05, EU:C:2006:403)[17]. Η εν λόγω αρχή υπομνήσθηκε και από την αναιρεσείουσα στο σημείο 42 του εισαγωγικού της προσφυγής της δικογράφου ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

17 — Βλ., αντίστοιχα, σκέψη 42 και σκέψη 43.

42. Έπειτα, στη σκέψη 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απλώς αναδιατυπώνει τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας, χωρίς να αντλεί κάποιο νομικό συμπέρασμα.

43. Επισημαίνω συναφώς ότι η αναιρεσείουσα δεν προβάλλει μια καθαυτό πλημμέλεια παραμορφώσεως. Εν πάση περιπτώσει, μολονότι η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι ουδέποτε είχε την πρόθεση να υποστηρίξει μια τέτοια θέση, από τα επιχειρήματα τα οποία η ίδια προβάλλει προς στήριξη του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως προκύπτει σαφώς ότι επιδιώκει τη διεύρυνση του περιεχομένου του κριτηρίου σχετικά με την ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ κάποιου φόρου και της ενισχύσεως που χρηματοδοτείται από τον φόρο αυτό και στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται σχέση ανταγωνισμού μεταξύ των βαρυνομένων με έναν φόρο και του δικαιούχου της ενισχύσεως που χρηματοδοτείται από τον φόρο αυτό. Άρα, με την προσέγγισή της, η αναιρεσείουσα επιδιώκει πράγματι να αναθεωρηθεί η πάγια νομολογία του Δικαστηρίου που εκτίθεται από το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 92 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και να επιτύχει την κατάργηση του φόρου του 1,5 % ο οποίος της επιβάλλεται με βάση το άρθρο 6 του νόμου 8/2009.

44. Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, και ιδίως αυτά που εκτίθενται στα σημεία 40 έως 42 των παρουσών προτάσεων, εκτιμώ ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως είναι αλυσιτελές.

2. Επί του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αντλείται από την εσφαλμένη ερμηνεία της νομολογίας του Δικαστηρίου

45. Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η DRS, υποστηριζόμενη από τις Telefónica, αμφισβητεί το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου στις σκέψεις 99 έως 103 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, βάσει του οποίου το δικαστήριο αυτό κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι επίμαχοι φόροι δεν είναι συγκρίσιμοι με το φορολογικό μέτρο που είχε επιβληθεί στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528).

α) Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

46. Στις σκέψεις 94 έως 103 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εκθέτει τους λόγους για τους οποίους η υπό κρίση περίπτωση διαφέρει από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528), την οποία επικαλούνταν η αναιρεσείουσα, με αποτέλεσμα η λύση που υιοθέτησε το Δικαστήριο στην απόφαση αυτή να μην μπορεί να μεταφερθεί εν προκειμένω. Καταρχάς, στη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι το κριτήριο σχετικά με την ύπαρξη σχέσεως ανταγωνισμού μεταξύ των βαρυνομένων με έναν φόρο και των δικαιούχων των ενισχύσεων που χρηματοδοτούνται από τον φόρο αυτό δεν επαρκεί ώστε να διασφαλίζεται η ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου. Έπειτα, στις σκέψεις 96 έως 102 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εκθέτει τα ειδικά γνωρίσματα που διαφοροποιούν τον φόρο τον οποίο αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528), από τον επίμαχο στην υπό κρίση υπόθεση φόρο.

β) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

47. Πρώτον, η DTS υποστηρίζει ότι ο φόρος ο οποίος της επιβάλλεται πρέπει να θεωρηθεί ως αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως που χορηγείται στην RTVE καθόσον αποτελεί ασύμμετρο φόρο, ο οποίος προσομοιάζει με αυτόν τον οποίο αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528). Πράγματι, ο φόρος αυτός επιβαλλόταν σε μία μόνον κατηγορία επιχειρηματικών φορέων —τους φορείς που δραστηριοποιούνται

στον τομέα της συνδρομητικής τηλεοράσεως— οι οποίοι βρίσκονται σε σχέση ανταγωνισμού με την RTVE, τόσο στην αγορά των τηλεθεατών όσο και στην αγορά της αποκτήσεως οπτικοακουστικού περιεχομένου. Η ενίσχυση απορρέει από το γεγονός, αφενός, ότι ο ανταγωνιστής υπόκειται σε φόρο και, αφετέρου, ότι το προϊόν του φόρου αυτού προορίζεται υποχρεωτικά για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως.

48. Δεύτερον, η DTS υποστηρίζει ότι τα ειδικά γνωρίσματα που επισημαίνει το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 98 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, και τα οποία διαφοροποιούν τον φόρο που αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528), από τον επίμαχο στην υπό κρίση υπόθεση φόρο, δεν ασκούν επιρροή. Αφενός, ο σκοπός του φόρου δεν είναι αποφασιστικό στοιχείο, διότι η έννοια της ενισχύσεως είναι αντικειμενική. Εν πάση περιπτώσει, ο σκοπός του φόρου που επιβάλλεται στην DTS είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοιος και προφανώς συγκρίσιμος με τον σκοπό του φόρου που αποτέλεσε αντικείμενο εξετάσεως στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528). Αφετέρου, η σχέση μεταξύ του φορολογικού μέτρου και της επίμαχης ενισχύσεως είναι εξίσου στενή με τη σχέση που εξετάστηκε στην προαναφερθείσα απόφαση. Συναφώς, η DTS υποστηρίζει ότι εσφαλμένως το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η τυχόν ασυμβατότητα του φόρου προς το δίκαιο της Ένωσης δεν θα είχε ως άμεση συνέπεια να κλονίσει τη νομιμότητα της επίμαχης ενισχύσεως.

49. Τρίτον, η DTS υποστηρίζει ότι ο επίμαχος φόρος επηρεάζει σαφώς το μέγεθος της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως στο μέτρο που, επιβαλλόμενος σε ανταγωνιστή, δημιουργεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα υπέρ του δικαιούχου της ενισχύσεως.

50. Παρεμβαίνοντας προς υποστήριξη της DTS, οι Telefónica προσθέτουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε και σε άλλες πλάνες περί το δίκαιο όσον αφορά την ερμηνεία της εννοίας της «ενισχύσεως» του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

51. Κατά πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον ερμήνευσε συσταλτικώς τις προϋποθέσεις που απαιτούνται προκειμένου ο τρόπος χρηματοδοτήσεως μιας ενισχύσεως να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ενισχύσεως αυτής, ενώ οι κανόνες πρέπει να ερμηνεύονται τελολογικώς[18].

52. Κατά δεύτερον, οι προϋποθέσεις που έχει διατυπώσει η νομολογία προκειμένου να διαπιστώνεται η ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ φορολογικού μέτρου και ενισχύσεως, δηλαδή, αφενός, η ύπαρξη αναγκαστικής διατάξεως του εθνικού δικαίου που επιβάλλει να προορίζεται ο φόρος για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως και, αφετέρου, η απόδειξη άμεσης επιρροής του προϊόντος του φόρου επί του μεγέθους της ενισχύσεως, δεν είναι προϋποθέσεις διακριτές και σωρευτικές. Πράγματι, το γεγονός ότι ο φόρος προορίζεται για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως συνεπάγεται, από μόνο του, αναγκαία σχέση μεταξύ του ύψους των φορολογικών εσόδων και του μεγέθους της ενισχύσεως[19]. Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως της 13ης Ιανουαρίου 2005, Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10). Στην απόφαση αυτή, το Δικαστήριο εξέτασε μόνον αν υφίστατο υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως με βάση τη συναφή εθνική νομοθεσία και έκρινε ότι, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, έπεται λογικά η άμεση επιρροή του φορολογικού μέτρου επί του μεγέθους της ενισχύσεως.

18 — Οι Telefónica παραπέμπουν στις αποφάσεις της 25ης Ιουνίου 1970, Γαλλία κατά Επιτροπής (47/69, EU:C:1970:60), και της 15ης Ιουνίου 1993, Matra κατά Επιτροπής (C-225/91, EU:C:1993:239).

19 — Οι Telefónica παραπέμπουν στις αποφάσεις της 13ης Ιανουαρίου 2005, Pape (C-175/02, EU:C:2005:11)· της 14ης Απριλίου 2005, AEM και AEM Torino (C-128/03 και C-129/03, EU:C:2005:224), και της 27ης Οκτωβρίου 2005, Distribution Casino France κ.λπ. (C-266/04 έως C-270/04, C-276/04 και C-321/04 έως C-325/04, EU:C:2005:657).

53. Κατά τρίτον, οι Telefónica υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμηνεύει εσφαλμένως τις αποφάσεις της 21ης Οκτωβρίου 2003, van Calster κ.λπ. (C-261/01 και C-262/01, EU:C:2003:571), και της 27ης Νοεμβρίου 2003, Enirisorse (C-34/01 έως C-38/01, EU:C:2003:640). Το γεγονός ότι το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται σχετικά με την απαίτηση άμεσης επιρροής του φορολογικού μέτρου επί του ύψους της ενισχύσεως δεν σημαίνει ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι αυτή είναι μια πρόσθετη προϋπόθεση προκειμένου να διαπιστωθεί αν ο τρόπος χρηματοδοτήσεως μιας ενισχύσεως αποτελεί μέρος της ενισχύσεως αυτής, αλλά ότι τούτο μπορεί να εξηγηθεί από το ότι οι εν λόγω αποφάσεις αφορούσαν τις πρώτες υποθέσεις στις οποίες το Δικαστήριο αποσαφήνισε το ζήτημα της δυνατότητας διαχωρισμού.

54. Η RTVE, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή αμφισβητούν την ορθότητα των επιχειρημάτων αυτών.

γ) Η εκτίμησή μου

55. Το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως εγείρει, κατά τη γνώμη μου, τρία ζητήματα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, να εκτιμάται η ύπαρξη σχέσεως προορισμού μεταξύ ενός φορολογικού μέτρου και ενός καθεστώτος ενισχύσεως.

56. Το πρώτο ζήτημα, το οποίο εγείρουν οι Telefónica, αφορά το αν οι προϋποθέσεις που θέτει η νομολογία προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ φορολογικού μέτρου και ενισχύσεως είναι σωρευτικές.

57. Το δεύτερο ζήτημα, το οποίο εγείρει η DTS, αφορά το αν, αντίθετα προς τα όσα έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η σχέση μεταξύ των φορολογικών μέτρων που θεσπίστηκαν με τον νόμο 8/2009 και της ενισχύσεως που χορηγείται στην RTVE είναι πράγματι τόσο στενή όσο η σχέση μεταξύ του φορολογικού μέτρου και της επίμαχης ενισχύσεως στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528), με αποτέλεσμα η λύση που υιοθέτησε το Δικαστήριο στην απόφαση αυτή να μπορεί να μεταφερθεί εν προκειμένω.

58. Τέλος, το τρίτο ζήτημα, το οποίο εγείρει η DTS, αφορά ειδικότερα το περιεχόμενο του κριτηρίου που στηρίζεται στην «άμεση επιρροή του προϊόντος του φόρου επί του μεγέθους της ενισχύσεως», το οποίο καθιερώθηκε προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ του φόρου και της επίμαχης ενισχύσεως. Η DTS επιδιώκει, πράγματι, τη διεύρυνση του περιεχομένου του κριτηρίου αυτού, ούτως ώστε να καλύπτεται η περίπτωση στην οποία ο φόρος που βαρύνει τον ανταγωνιστή δημιουργεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα υπέρ του δικαιούχου της ενισχύσεως.

i) Επί των κριτηρίων βάσει των οποίων μπορεί να διαπιστωθεί η ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως μεταξύ φορολογικού μέτρου και καθεστώτος ενισχύσεως

59. Με βάση την εκτίμηση περί της υπάρξεως αναγκαστικής σχέσεως μεταξύ φόρου και ενισχύσεως μπορεί να διαπιστωθεί αν ο εν λόγω φόρος αποτελεί τρόπο χρηματοδοτήσεως της ενισχύσεως και, ως εκ τούτου, αναπόσπαστο μέρος της. Με βάση την εκτίμηση αυτή, και η Επιτροπή πρέπει να έχει τη δυνατότητα να προβαίνει στη δέουσα και πλήρη εξέταση μιας κρατικής ενισχύσεως [20]. Πράγματι, ο τρόπος χρηματοδοτήσεως μιας κρατικής ενισχύσεως ενδέχεται να την καθιστά ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά [21]. Επομένως, η Επιτροπή δεν δύναται να διαχωρίσει την εξέταση μιας ενισχύσεως από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων του τρόπου χρηματοδοτήσεώς της όταν ο τρόπος αυτός

20 — Βλ. απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2003, van Calster κ.λπ. (C-261/01 και C-262/01, EU:C:2003:571, σκέψη 51).

21 — Βλ. απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2003, van Calster κ.λπ. (C-261/01 και C-262/01, EU:C:2003:571, σκέψη 47). Βλ., ήδη υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 25ης Ιουνίου 1970, Γαλλία κατά Επιτροπής (47/69, EU:C:1970:60, σκέψη 14).

αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της επίμαχης ενισχύσεως [22]. Η εν λόγω εκτίμηση πρέπει, εξάλλου, να καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της πρακτικής αποτελεσματικότητας της υποχρεώσεως κοινοποιήσεως. Επομένως, προκειμένου να τηρείται η υποχρέωση αυτή, το κράτος μέλος οφείλει στην περίπτωση αυτή να κοινοποιήσει όχι μόνο το σχέδιο της καθαυτό ενισχύσεως, αλλά και τον τρόπο χρηματοδοτήσεως της ενισχύσεως εφόσον αυτός αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του μελετωμένου μέτρου [23].

60. Το Δικαστήριο προσδιόρισε το περιεχόμενο της αρχής που αντλείται από την ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως μεταξύ φορολογικού μέτρου και ενισχύσεως στην απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2005, Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10), ως εξής:

«Για να θεωρηθεί ότι ένας φόρος […] αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενισχύσεως, πρέπει να υφίσταται οπωσδήποτε σχέση μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως βάσει της συναφούς εθνικής νομοθεσίας, υπό την έννοια ότι το προϊόν του φόρου πρέπει να προορίζεται απαραίτητα για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως. Αν υφίσταται τέτοια σχέση, το προϊόν του φόρου επηρεάζει άμεσα το μέγεθος της ενισχύσεως και, κατά συνέπεια, την εκτίμηση περί του αν συμβιβάζεται η ενίσχυση αυτή με την κοινή αγορά […]» [24].

61. Ένα από τα ζητήματα που εγείρει το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως αφορά το αν είναι απαραίτητο, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ του φόρου και της χρηματοδοτούμενης από αυτόν ενισχύσεως, να αποδειχθεί όχι μόνο ότι υφίσταται αναγκαστική διάταξη του εθνικού δικαίου που επιβάλλει να προορίζεται ο φόρος για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως, αλλά και ότι το προϊόν του φόρου επηρεάζει το μέγεθος της ενισχύσεως.

62. Πράγματι, οι Telefónica υποστηρίζουν ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, δεν πρόκειται για διακριτές και σωρευτικές προϋποθέσεις, στο μέτρο που η άμεση επιρροή του φορολογικού μέτρου επί του μεγέθους της ενισχύσεως αποτελεί λογική συνέπεια της σχέσεως προορισμού που προβλέπεται από τη συναφή εθνική νομοθεσία. Συνεπώς, κατά την άποψή τους, το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένως τη νομολογία του Δικαστηρίου.

63. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διατύπωση της αρχής στην απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2005, Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10) —η οποία επαναλαμβάνεται και στις αποφάσεις της 27ης Οκτωβρίου 2005, Distribution Casino France κ.λπ. (C-266/04 έως C-270/04, C-276/04 και C-321/04 έως C-325/04, EU:C:2005:657), και της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528)— προκαλεί σύγχυση, καθώς το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, «[αν υφίσταται υποχρεωτική σχέση προορισμού μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως βάσει της συναφούς εθνικής νομοθεσίας], το προϊόν του φόρου επηρεάζει άμεσα το μέγεθος της ενισχύσεως» [25].

64. Ωστόσο, οι δύο μνημονευόμενες προϋποθέσεις, δηλαδή, αφενός, η ύπαρξη αναγκαστικής διατάξεως του εθνικού δικαίου που επιβάλλει να προορίζεται ο φόρος για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως και, αφετέρου, η απόδειξη άμεσης επιρροής του προϊόντος του φόρου επί του μεγέθους της ενισχύσεως είναι, κατά τη γνώμη μου, και όπως έκρινε και το Γενικό Δικαστήριο, σωρευτικές.

65. Καταρχάς, είναι χρήσιμο να υπομνησθούν τα παλαιότερα θεμέλια της αρχής την οποία διατύπωσε το Δικαστήριο στην απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2005, Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10), με αναφορά στη σκέψη 17 της αποφάσεως της 25ης Ιουνίου 1970, Γαλλία κατά Επιτροπής (47/69, EU:C:1970:60). Πράγματι, στη σκέψη αυτή το Δικαστήριο επισήμανε ότι «η εκτίμηση της Επιτροπής πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα άμεσα και έμμεσα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το επίδικο μέτρο,

22 — Βλ. αποφάσεις της 21ης Οκτωβρίου 2003, van Calster κ.λπ. (C-261/01 και C-262/01, EU:C:2003:571, σκέψη 49), και της 27ης Νοεμβρίου 2003, Enirisorse (C-34/01 έως C-38/01, EU:C:2003:640, σκέψη 44).

23 — Βλ. απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2003, van Calster κ.λπ. (C-261/01 και C-262/01, EU:C:2003:571, σκέψη 51).

24 — Σκέψη 26.

25 — Βλ. απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2005, Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10, σκέψη 26).

δηλαδή όχι μόνο την κατά κυριολεξία ενίσχυση που χορηγείται στις ευνοούμενες εθνικές δραστηριότητες, αλλά ακόμη και την έμμεση ενίσχυση που μπορούν επίσης να αποτελούν, και [ο] τρόπο[ς] χρηματοδοτήσεώς της, και [*η*] *στενή σχέση που κάνει να εξαρτάται το μέγεθος της ενισχύσεως από την απόδοση του τρόπου χρηματοδοτήσεώς της*» [26].

66. Στο μέτρο που ένα φορολογικό έσοδο, ελλείψει εθνικής διατάξεως, δεν μπορεί να προορίζεται για ειδική δαπάνη, η πρώτη προϋπόθεση η οποία στηρίζεται στην ύπαρξη αναγκαστικής διατάξεως του εθνικού δικαίου που επιβάλλει να προορίζεται ο φόρος για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως συνιστά αναγκαίο προαπαιτούμενο. Ωστόσο, η προϋπόθεση αυτή δεν αρκεί, από μόνη της, ώστε να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο το προϊόν του εν λόγω φόρου επηρεάζει πράγματι το μέγεθος της ενισχύσεως, διότι, πέρα από τις εθνικού δικαίου διατάξεις που επιβάλλουν τον ως άνω προορισμό, το κράτος μέλος ενδέχεται να διαθέτει ορισμένο περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά τον προορισμό των φορολογικών εσόδων του ή να καθιερώνει μηχανισμό προσαρμογής ο οποίος να διασπά τη στενή σχέση που προβλέπει η εθνική νομοθεσία. Συνεπώς, προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη και, ενδεχομένως, ο στενός χαρακτήρας της σχέσεως μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως, είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί σε ποιον βαθμό η επίμαχη ενίσχυση χρηματοδοτείται πράγματι από το προϊόν του φόρου και εξαρτάται από αυτό.

67. Τούτο συνάγεται σαφώς, κατά τη γνώμη μου, από τα όσα μνημονεύει in fine το Δικαστήριο στη σκέψη 17 της αποφάσεως της 25ης Ιουνίου 1970, Γαλλία κατά Επιτροπής (47/69, EU:C:1970:60). Εξάλλου, στην απόφαση αυτή το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι υφίστατο υποχρεωτική σχέση προορισμού, εφόσον ο επίμαχος τρόπος χρηματοδοτήσεως καθιστούσε δυνατή την αυτόματη αύξηση του μεγέθους της ενισχύσεως ανάλογα με την αύξηση της αποδόσεως του φόρου [27].

68. Έπειτα, είναι χρήσιμο να διευκρινιστεί ότι το Δικαστήριο, στην πιο πρόσφατη νομολογία του, αναδιατύπωσε την εν λόγω αρχή, επισημαίνοντας κατά τρόπο σαφέστερο ότι αναγκαστική σχέση μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως βάσει της συναφούς εθνικής νομοθεσίας υφίσταται όταν «το προϊόν του φόρου […] προορίζεται απαραίτητα για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως [*και*] επηρεάζει άμεσα το μέγεθός της» [28].

69. Έτσι, στην απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764), το Δικαστήριο προέβη στην εξέταση καθεμίας από τις προϋποθέσεις αυτές. Στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση, προέκυπτε από τη συναφή εθνική νομοθεσία ότι ο φόρος διαφημίσεων εισπραττόταν ειδικώς και αποκλειστικώς για τη χρηματοδότηση των επίμαχων ενισχύσεων της ραδιοφωνικής εκφράσεως [29]. Επιπλέον, το καθαρό προϊόν του φόρου διαφημίσεων χρηματοδοτούσε αποκλειστικώς και πλήρως τις ενισχύσεις της ραδιοφωνικής εκφράσεως και, ως εκ τούτου, ασκούσε άμεση επιρροή στο ύψος τους [30]. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο έκρινε ότι το προϊόν του φόρου αυτού ασκούσε επιρροή στο ύψος των χορηγηθεισών ενισχύσεων, στο μέτρο που η χορήγηση των ενισχύσεων αυτών καθώς και το ύψος τους εξαρτώνταν από το προϊόν του εν λόγω φόρου, με αποτέλεσμα ο τελευταίος να πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος των ενισχύσεων της ραδιοφωνικής εκφράσεως [31].

70. Τέλος, η μη εξέταση της δεύτερης αυτής προϋποθέσεως, όπως προτείνει η αναιρεσείουσα, θα στερούσε την καθιερωθείσα από το Δικαστήριο αρχή από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα. Πράγματι, το Δικαστήριο δεν κάνει λόγο για αναγκαστική «νομική» σχέση, αλλά για αναγκαστική «στενή σχέση» μεταξύ του φόρου και του μέτρου ενισχύσεως. Η έννοια της στενής σχέσεως, για την

26 — Η υπογράμμιση δική μου.

27 — Σκέψη 20.

28 — Αποφάσεις της 15ης Ιουνίου 2006, Air Liquide Industries Belgium (C-393/04 και C-41/05, EU:C:2006:403, σκέψη 46), και της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764, σκέψη 99) (η υπογράμμιση δική μου).

29 — Απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764, σκέψη 100).

30 — Απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764, σκέψη 104).

31 — Απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764, σκέψεις 111 και 112).

οποία η γλωσσική απόδοση της νομολογίας στην αγγλική χρησιμοποιεί τον όρο «hypothecation», προέρχεται από τη λογιστική και χρηματοοικονομική ορολογία και αναφέρεται στη διοχέτευση ενός εσόδου, το οποίο εισπράττεται μέσω της επιβολής ειδικού φόρου, σε μια ειδική δαπάνη. Είναι συνεπώς απαραίτητο να προσδιορίζεται κατά περίπτωση αν, με βάση την εθνική νομοθεσία και την πρακτική της εφαρμογή, τα επίμαχα φορολογικά έσοδα προορίζονται πράγματι και ειδικώς για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως, και τούτο σε αντίθεση προς την αρχή της καθολικότητας των φορολογικών εσόδων.

71. Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, φρονώ ότι, υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου, η προϋπόθεση περί της υπάρξεως αναγκαστικής διατάξεως του εθνικού δικαίου που επιβάλλει να διοχετεύεται ο φόρος για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως δεν επαρκεί, από μόνη της, ώστε να διαπιστωθεί ότι κάποιος φόρος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος ενός μέτρου ενισχύσεως. Όταν υφίσταται τέτοια διάταξη εθνικού δικαίου, όπως συμβαίνει εν προκειμένω[32], είναι απαραίτητο να καθορίζεται, επιπλέον, αν το προϊόν του φόρου επηρεάζει άμεσα το μέγεθος της ενισχύσεως.

72. Συνεπώς, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε, με βάση τη νομολογία που μνημονεύθηκε ανωτέρω, ότι οι δύο προαναφερθείσες προϋποθέσεις είναι σωρευτικές, τα δε επιχειρήματα που προβάλλονται συναφώς από τις Telefónica πρέπει, ως εκ τούτου, να απορριφθούν ως αβάσιμα.

ii) Επί της μεταφοράς της λύσεως που υιοθέτησε το Δικαστήριο στην απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528)

73. Κατά τη γνώμη μου, το σκεπτικό του Δικαστηρίου στην απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528)[33] δεν μπορεί να ισχύσει στην υπό κρίση υπόθεση και, κατά συνέπεια, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον διέκρινε τα τρία επίμαχα φορολογικά μέτρα από το μέτρο το οποίο αφορούσε η εν λόγω απόφαση.

74. Ενώ η διάκριση στην οποία προβαίνει το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τον σκοπό της ενισχύσεως δεν έχει, κατά την άποψή μου, αποφασιστική σημασία, αντιθέτως, με βάση τα στοιχεία που μνημονεύονται στις σκέψεις 101 και 102 της αποφάσεως αυτής, η υπό κρίση περίπτωση είναι δυνατόν να διακριθεί σαφώς από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528).

75. Πρώτον, όπως ορθώς επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, είναι σαφές ότι ο σύνδεσμος μεταξύ των φορολογικών μέτρων και της επίμαχης ενισχύσεως δεν μπορεί να είναι εξίσου στενός όπως ο σύνδεσμος μεταξύ του φόρου επί των άμεσων πωλήσεων φαρμάκων ο οποίος βάρυνε την Laboratoires Boiron SA και της απαλλαγής της οποίας τύγχαναν οι χονδρέμποροι.

32 — Εν προκειμένω, η προϋπόθεση αυτή πληρούται —οι δε διάδικοι δεν αμφισβητούν τη διαπίστωση αυτή— καθώς από το άρθρο 5, παράγραφος 1, και το άρθρο 6, παράγραφος 1, του νόμου 8/2009 προκύπτει ότι οι φόροι που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις τηλεπικοινωνιών εισπράττονται «με σκοπό να συμβάλουν στη χρηματοδότηση της RTVE», ενώ κατά το άρθρο 6, παράγραφος 8, του νόμου 8/2009, η «απόδοση των εσόδων προορίζεται για τη χρηματοδότηση της RTVE». Και η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 13 της επίμαχης αποφάσεως, διαπίστωσε ότι «ορίζεται ρητά η σχέση ανάμεσα στους νέους φόρους και τη χρηματοδοτική αντιστάθμιση για την αποχώρηση της RTVE από την αγορά διαφήμισης».

33 — Η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή αφορούσε το ζήτημα αν η μη υπαγωγή των χονδρεμπόρων στον φόρο επί των άμεσων πωλήσεων φαρμάκων που επιβάλλεται στα φαρμακευτικά εργαστήρια επιφέρει υπερβάλλουσα αντιστάθμιση υπέρ των πρώτων και άρα συνιστά, αυτή καθεαυτή, παράνομη ενίσχυση υπέρ αυτών. Στην υπόθεση αυτή, ο επιβαλλόμενος στα φαρμακευτικά εργαστήρια φόρος είχε ως σκοπό την αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους που φέρουν οι χονδρέμποροι για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

76. Πράγματι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528), υφίστατο εγγενής σύνδεσμος μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως (ήτοι της απαλλαγής από τον φόρο αυτό), «δύο αδιαχώριστ[ων] στοιχεί[ων] ενός και μόνου φορολογικού μέτρου» κατά το Δικαστήριο [34], ο οποίος, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, καθιστούσε αδύνατο τον διαχωρισμό του ενός από το άλλο, πράγμα που προφανώς δεν συμβαίνει στην προκείμενη περίπτωση. Συνεπώς, η μη εφαρμογή του φορολογικού μέτρου λόγω της ασυμβατότητάς του προς το δίκαιο της Ένωσης συνεπαγόταν, λογικά και άμεσα, την εξαφάνιση της ενισχύσεως.

77. Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ύψος της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως για τη χρηματοδότηση των υποχρεώσεών της δημόσιας υπηρεσίας δεν εξαρτάται από το ύψος του επίμαχου φορολογικού εσόδου το οποίο εισπράττεται από τους επιχειρηματικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της συνδρομητικής τηλεοράσεως.

78. Αφενός, από το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 και από το άρθρο 33 του νόμου 17/2006 —το περιεχόμενο των οποίων δεν παραμορφώθηκε, κατά τη γνώμη μου, από το Γενικό Δικαστήριο, όπως θα δείξω στο πλαίσιο της εξετάσεως του δεύτερου λόγου αναιρέσεως— προκύπτει ότι το ύψος της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως για τη χρηματοδότηση των υποχρεώσεών της παροχής δημόσιας υπηρεσίας υπολογίζεται με βάση το καθαρό κόστος των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας που έφερε η RTVE κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη [35].

79. Αφετέρου, μολονότι υφίσταται βεβαίως υποχρεωτικός νομοθετικός σύνδεσμος μεταξύ του προϊόντος του επίμαχου φόρου και της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως, η εθνική νομοθεσία καθιερώνει μηχανισμό προσαρμογής, στον οποίο αναφέρεται το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ο οποίος δεν επιτρέπει, κατά τη γνώμη μου, να θεωρηθεί ότι πληρούνται οι δύο προϋποθέσεις που καθιερώνει η νομολογία.

80. Πράγματι, η προσαρμογή μπορεί να κυμανθεί είτε προς τα πάνω είτε προς τα κάτω, καθώς το Ισπανικό Κράτος δεσμεύεται, σε περίπτωση ανεπάρκειας εσόδων, να καλύψει το σύνολο των δαπανών της RTVE ενώ, σε περίπτωση πλεονάσματος, αποδίδει τα πλεονασματικά έσοδα στον γενικό προϋπολογισμό, διατηρώντας επίσης περιθώριο εκτιμήσεως ως προς το ποσοστό των φορολογικών εσόδων που σκοπεύει πράγματι να χορηγήσει στην RTVE [36]. Συνεπώς, μεταξύ του φόρου και της ενισχύσεως δεν υφίσταται η «άμεση και αδιάσπαστη» σχέση για την οποία έκανε λόγο ο γενικός εισαγγελέας L. A. Geelhoed στις προτάσεις του στην υπόθεση Streekgewest (C-174/02, EU:C:2004:124).

81. Επομένως, το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 και το άρθρο 33 του νόμου 17/2006, τα οποία μνημονεύονται ρητώς από το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθιερώνουν την αρχή της πλήρους καλύψεως των δαπανών παροχής δημόσιας υπηρεσίας τις οποίες πραγματοποιεί η RTVE, υποχρεώνοντας το Ισπανικό Κράτος να υπερκαλύπτει το κόστος. Άρα, όπως εκθέτει το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 9, 80 και 101 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αν οι πηγές χρηματοδοτήσεως της RTVE, στις οποίες συγκαταλέγεται και το επίμαχο φορολογικό μέτρο, δεν επαρκούν ώστε να καλυφθεί το σύνολο των δαπανών της RTVE που προβλέπονται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της παροχής δημόσιας υπηρεσίας, το Ισπανικό Κράτος υποχρεούται να καλύψει το κενό αυτό. Συνεπώς, η χρηματοδότηση του καθαρού κόστους των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας από την RTVE διασφαλίζεται ανεξάρτητα από τα έσοδα που προέρχονται από τα επίμαχα φορολογικά μέτρα [37].

34 — Απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528, σκέψη 45).

35 — Βλ. αιτιολογική σκέψη 32 της επίμαχης αποφάσεως.

36 — Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 15 και 33 της επίμαχης αποφάσεως.

37 — Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 14 και 34 της επίμαχης αποφάσεως.

82. Αντίθετα, σε περίπτωση πλεονάσματος, τα πλεονασματικά έσοδα αποδίδονται στον γενικό προϋπολογισμό του κράτους, ούτως ώστε να διατεθούν για άλλους σκοπούς [38].

83. Συνεπώς, το αν τα φορολογικά έσοδα είναι μεγαλύτερα ή μικρότερα από τα προβλεφθέντα δεν επηρεάζει το προγραμματισμένο ποσό της αντισταθμίσεως που χορηγείται στην RTVE για την εκπλήρωση της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας [39].

84. Μολονότι λοιπόν το καθιερούμενο από την εθνική νομοθεσία σύστημα προβλέπει την ενσωμάτωση του προϊόντος του φόρου στην ενίσχυση που χορηγείται στην RTVE, ο μηχανισμός προσαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 και του άρθρου 33 του νόμου 17/2006 καθώς και το περιθώριο εκτιμήσεως που καταλείπεται στο Ισπανικό Κράτος αποδυναμώνουν, κατά τη γνώμη μου, τη σχέση αυτή. Η εν λόγω σχέση μεταξύ του φόρου και του καθεστώτος της ενισχύσεως προφανώς δεν διαρρηγνύεται, αλλά, εν πάση περιπτώσει, δεν είναι πλέον αρκούντως στενή ώστε, αφενός, να ικανοποιεί το νομολογιακό κριτήριο της άμεσης επιρροής και, αφετέρου, να καθιστά δυνατή τη μεταφορά στην προκείμενη περίπτωση της λύσεως που υιοθέτησε το Δικαστήριο στην απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2006, Laboratoires Boiron (C-526/04, EU:C:2006:528).

85. Τέλος, μολονότι υφίσταται υποχρεωτική σχέση βάσει της γραμμής προϋπολογισμού, η σχέση αυτή δεν αποτυπώνεται στο ύψος της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως.

86. Συνεπώς, το επιχείρημα της αναιρεσείουσας κατά το οποίο το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε ότι η τυχόν ασυμβατότητα του φόρου προς το δίκαιο της Ένωσης δεν θα είχε ως άμεση συνέπεια να κλονίσει τη νομιμότητα της επίμαχης ενισχύσεως πρέπει να απορριφθεί.

iii) Επί του κριτηρίου που στηρίζεται στο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του δικαιούχου της ενισχύσεως

87. Η DTS υποστηρίζει ότι, αντίθετα προς τα όσα έκρινε το Γενικό Δικαστήριο, ο φόρος «ασκεί άμεση επιρροή επί του μεγέθους της ενισχύσεως» στο μέτρο που βαρύνει μια επιχείρηση ανταγωνιστική του δικαιούχου της ενισχύσεως, δημιουργώντας έτσι ανταγωνιστικό πλεονέκτημα υπέρ του τελευταίου. Με άλλα λόγια, η ενίσχυση είναι ακόμα μεγαλύτερη καθώς χρηματοδοτείται από φόρο που εισπράττεται από τους ανταγωνιστές.

88. Κατά τη γνώμη μου, το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε, στη σκέψη 102 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ύπαρξη σχέσεως ανταγωνισμού μεταξύ των υπόχρεων στον φόρο και του δικαιούχου της ενισχύσεως που χρηματοδοτείται από τον φόρο αυτό δεν επαρκεί ώστε να θεωρηθεί ότι ο φόρος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω ενισχύσεως.

89. Αφενός, όπως προαναφέρθηκε, πρέπει κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου να πληρούνται δύο προϋποθέσεις προκειμένου να διαπιστωθεί ότι ένας φόρος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος ενός μέτρου ενισχύσεως:

— πρέπει να υφίσταται αναγκαστική διάταξη του εθνικού δικαίου που να επιτάσσει ότι ο φόρος προορίζεται για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως, και

— το προϊόν του φόρου πρέπει να επηρεάζει άμεσα το μέγεθος της ενισχύσεως.

90. Αν δεν πληρούται κάποια από τις προϋποθέσεις αυτές, τότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο φόρος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενισχύσεως, το δε κριτήριο που στηρίζεται στην ύπαρξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος δεν αρκεί για να αντισταθμίσει την ανωτέρω διαπίστωση.

38 — Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 15 και 33 της επίμαχης αποφάσεως.

39 — Βλ. αιτιολογική σκέψη 34 της επίμαχης αποφάσεως

91. Βεβαίως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας L. A. Geelhoed στις προτάσεις του στην υπόθεση Streekgewest (C-174/02, EU:C:2004:124), το ερώτημα αν υπάρχει άμεση και αδιάσπαστη σχέση μεταξύ του φόρου και της χρηματοδοτούμενης μέσω του φόρου αυτού ενισχύσεως πρέπει να εξετάζεται κατά περίπτωση βάσει των όρων των οικείων ρυθμίσεων, της συστηματικής τους διαρθρώσεως, της εφαρμογής τους στην πράξη «και των οικονομικών συνθηκών υπό τις οποίες οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται» [40]. Στο πλαίσιο αυτό, ο γενικός εισαγγελέας επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι ο βαθμός κατά τον οποίον καθώς και ο τρόπος με τον οποίον το ζεύγος φόρος-ενίσχυση επηρεάζει τις σχέσεις ανταγωνισμού στον οικείο τομέα ή υποτομέα ή στην οικεία κατηγορία επιχειρήσεων αποτελούν ενδείξεις σχετικά με την ύπαρξη μιας τέτοιας σχέσεως [41].

92. Ωστόσο, στην απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764), το Δικαστήριο έκρινε ότι το στοιχείο αυτό δεν είναι αποφασιστικής σημασίας.

93. Πρώτον, όπως επισήμανε το Δικαστήριο στην απόφαση αυτή, δεν βρισκόμαστε στο πλαίσιο της ουσιαστικής εκτιμήσεως της συμβατότητας της ενισχύσεως με την εσωτερική αγορά, στην οποία προβαίνει η Επιτροπή με βάση το άρθρο 107 ΣΛΕΕ και κατά την οποία είναι προφανές ότι η εξέταση των σχέσεων ανταγωνισμού διατηρεί πλήρως τη σημασία της [42], αλλά στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της υπάρξεως «αναγκαστικής σχέσεως» μεταξύ ενός φόρου και του καθεστώτος της χρηματοδοτούμενης από τον φόρο αυτό ενισχύσεως, ενόψει του προσδιορισμού του περιεχομένου της υποχρεώσεως κοινοποιήσεως κατά το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

94. Δεύτερον, το ερώτημα έγκειται στο αν το προϊόν του φόρου επηρεάζει άμεσα «το μέγεθος της ενισχύσεως», η δε έκφραση αυτή πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αμιγώς λογιστικό, υπό την έννοια ότι αφορά το ποσό ή το ύψος της ενισχύσεως. Στη γερμανική και στην αγγλική γλωσσική απόδοση της νομολογίας, «το μέγεθος της ενισχύσεως» μεταφράζεται αντίστοιχα με τους όρους «den Umfang der Beihilfe» και «the amount of the aid» [43]. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό προκύπτει από μια εκτίμηση αμιγώς λογιστική, με συνέπεια να αποκλείεται η εξέταση των σχέσεων ανταγωνισμού μεταξύ των υπόχρεων στον φόρο και του δικαιούχου της ενισχύσεως.

95. Τρίτον, η αναγωγή του ζητήματος της σχέσεως ανταγωνισμού μεταξύ των υπόχρεων στον φόρο και του δικαιούχου της ενισχύσεως που χρηματοδοτείται από τον φόρο αυτό σε πρόσθετο κριτήριο θα κινδύνευε, κατά το Δικαστήριο, να θίξει την αποτελεσματικότητα του ασκούμενου από την Επιτροπή ελέγχου. Πράγματι, ο έλεγχος αυτός θα εξαρτώνταν τότε από την προηγούμενη και μονομερή εκτίμηση κάθε κράτους μέλους σχετικά με την ύπαρξη και την κατάσταση των σχέσεων ανταγωνισμού [44]. Κατά την άποψή μου, ο κίνδυνος αυτός είναι ακόμα μεγαλύτερος καθώς, στην πράξη, ο φόρος εισπράττεται σε τομεακό επίπεδο, με αποτέλεσμα οι υπόχρεοι στον φόρο και ο δικαιούχος της ενισχύσεως να δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά ή σε συναφείς αγορές.

96. Συνεπώς, αν γινόταν δεκτό το επιχείρημα της αναιρεσείουσας, αυτό θα σήμαινε ότι, οσάκις ένας φόρος εισπράττεται σε τομεακό επίπεδο και βαρύνει επιχειρήσεις που τελούν σε σχέση ανταγωνισμού με τον δικαιούχο της ενισχύσεως, τότε θα πληρούνταν το κριτήριο της αναγκαστικής σχέσεως. Εντούτοις, μια τέτοια ερμηνεία θα ήταν προφανώς αντίθετη προς την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου. Πράγματι, το τελευταίο θέλησε να ερμηνεύσει πολύ στενά την ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως, ούτως ώστε να γίνεται σεβαστή η ακριβής οριοθέτηση που καθιερώνει η Συνθήκη ΛΕΕ μεταξύ, αφενός, των κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και, αφετέρου, των κανόνων σχετικά με τις στρεβλώσεις οι οποίες απορρέουν από τις φορολογικές διατάξεις που θεσπίζονται από τα κράτη μέλη.

40 — Σημείο 34 των εν λόγω προτάσεων.

41 — Σημείο 35 των εν λόγω προτάσεων.

42 — Υπενθυμίζεται ότι σκοπός της διατάξεως αυτής είναι η διασφάλιση του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων διά της απαγορεύσεως οποιασδήποτε ενισχύσεως η οποία χορηγείται από κράτος μέλος και πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1.

43 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2005, Streekgewest (C 174/02, EU:C:2005:10, σκέψη 26).

44 — Βλ. απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764, σκέψη 95).

97. Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο νομίμως απέρριψε, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως σχετικά με την ύπαρξη αναγκαστικής σχέσεως μεταξύ των επίμαχων φορολογικών μέτρων και της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως, το επιχείρημα της αναιρεσείουσας το οποίο αντλείται από το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του οποίου φέρεται να απολαύει η RTVE λόγω του φόρου που επιβάλλεται στους ανταγωνιστές της.

98. Επομένως, η αιτίαση που προβάλλεται συναφώς από την DTS πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

iv) Επί του γεγονότος ότι το υπερβάλλον των εσόδων της RTVE κατατίθεται σε αποθεματικό ταμείο και, εν ανάγκη, μεταφέρεται στο δημόσιο ταμείο [45]

99. Η DTS προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο την αιτίαση ότι έκρινε ότι το προϊόν του φόρου δεν επηρεάζει το μέγεθος της ενισχύσεως, εφόσον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 66 και 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τα έσοδα τα οποία υπερβαίνουν το καθαρό κόστος λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας κατατίθενται σε αποθεματικό ταμείο ή μεταφέρονται στο δημόσιο ταμείο, και εφόσον έχει προβλεφθεί ανώτατο όριο για τα έσοδα της RTVE. Η ύπαρξη ανώτατου ορίου δεν ασκεί επιρροή. Ειδικότερα, σύμφωνα με την απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764), σε μια τέτοια περίπτωση, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι ο φόρος επηρεάζει το μέγεθος της ενισχύσεως, είναι κρίσιμο ο καθορισμός της ενισχύσεως αυτής να εξαρτάται επίσης, εντός του ανώτατου ορίου, από τα προβλεπόμενα έσοδα του φόρου, όπως συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση.

100. Φρονώ ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι βάσιμη.

101. Όπως επισημάνθηκε, το γεγονός ότι, κατά το άρθρο 33 του νόμου 17/2006 και το άρθρο 8 του νόμου 8/2009, το υπερβάλλον των εσόδων της RTVE κατατίθεται σε αποθεματικό ταμείο και, εν ανάγκη, μεταφέρεται στο δημόσιο ταμείο διαρρηγνύει την αναγκαστική σχέση μεταξύ των φορολογικών εσόδων και της επίμαχης ενισχύσεως. Στην περίπτωση αυτή, η απόδοση του φόρου δεν επηρεάζει αυτομάτως το μέγεθος της ενισχύσεως, δεδομένου ότι το υπερβάλλον θα ανακατανεμηθεί για άλλους σκοπούς και δεν θα οδηγήσει σε αύξηση του μεγέθους της ενισχύσεως.

102. Κατά τη γνώμη μου, ο παραλληλισμός στον οποίο προβαίνει η αναιρεσείουσα με την απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764), δεν ευσταθεί. Πράγματι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή, όπως προκύπτει ρητώς από τη σκέψη 104 της τελευταίας, το προϊόν του φόρου διαφημίσεων χρηματοδοτούσε αποκλειστικώς και «πλήρως» τις ενισχύσεις της ραδιοφωνικής εκφράσεως. Επιπλέον, μολονότι οι ενισχύσεις αυτές χορηγούνταν εν τοις πράγμασι από μια επιτροπή, το όργανο αυτό δεν είχε εξουσία να διοχετεύει τους διαθέσιμους πόρους σε άλλους σκοπούς πέρα από τις εν λόγω ενισχύσεις. Αυτό όμως είναι προφανές ότι δεν συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση, στο μέτρο που τα επίμαχα φορολογικά έσοδα δεν προορίζονται αποκλειστικώς και εξ ολοκλήρου για τη χρηματοδότηση της ενισχύσεως, καθώς το πλεονάζον ποσό κατατίθεται σε αποθεματικό ταμείο και, εν ανάγκη, στο δημόσιο ταμείο, προκειμένου να ανακατανεμηθεί για άλλους σκοπούς.

103. Επομένως, κατά την άποψή μου, το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε ότι, με βάση τον μηχανισμό του άρθρου 33 του νόμου 17/2006 και του άρθρου 8 του νόμου 8/2009, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι ο φόρος επηρεάζει άμεσα το μέγεθος της ενισχύσεως υπέρ της RTVE.

45 — Το επιχείρημα αυτό προβαλλόταν αρχικά στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου αναιρέσεως της DTS. Στον βαθμό που ο λόγος αυτός αφορά πλάνη περί το δίκαιο του Γενικού Δικαστηρίου κατά την ερμηνεία της νομολογίας του Δικαστηρίου, επέλεξα να το εξετάσω στο πλαίσιο του πρώτου λόγου αναιρέσεως.

104. Με βάση το σύνολο των στοιχείων αυτών, το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως είναι απορριπτέο ως αβάσιμο.

105. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να κρίνει τον πρώτο λόγο αναιρέσεως που προβάλλει η αναιρεσείουσα, ο οποίος αντλείται από την παραβίαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ λόγω εσφαλμένης ερμηνείας της έννοιας της ενισχύσεως, εν μέρει αλυσιτελή και εν μέρει αβάσιμο.

Γ – *Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από την ανεπάρκεια του ασκηθέντος από το Γενικό Δικαστήριο δικαστικού ελέγχου και από την παραμόρφωση της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας στο πλαίσιο της εκτιμήσεως σχετικά με την παράβαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ*

106. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η DTS επικρίνει την ανάλυση της εθνικής νομοθεσίας στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 66, 67 και 69 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και με βάση την οποία κατέληξε στο συμπέρασμα, στις σκέψεις 102 έως 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο φόρος που της επιβάλλεται δεν επηρεάζει το μέγεθος της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως και συνεπώς δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του καθεστώτος ενισχύσεως.

107. Ο δεύτερος αυτός λόγος αναιρέσεως υποδιαιρείται σε δύο σκέλη.

108. Το πρώτο σκέλος αφορά την ανεπάρκεια του ασκηθέντος από το Γενικό Δικαστήριο δικαστικού ελέγχου στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της υπάρξεως αναγκαστικής σχέσεως προορισμού μεταξύ του φόρου και της επίμαχης ενισχύσεως.

109. Το δεύτερο σκέλος στηρίζεται σε πλημμέλεια παραμορφώσεως της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας, εξαιτίας του οποίου το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη, στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς του, το γεγονός ότι ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός της RTVE καταρτίζεται με βάση το προβλεπόμενο ύψος των φορολογικών εσόδων, με αποτέλεσμα το ύψος αυτό να επηρεάζει άμεσα το μέγεθος της ενισχύσεως.

1. Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

110. Στη σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, με βάση τον νόμο 8/2009, το ύψος της ενισχύσεως υπέρ της RTVE δεν εξαρτάται από το ύψος των επιβαρύνσεων που επιβάλλονται στην αναιρεσείουσα, δεδομένου ότι το ύψος της ενισχύσεως καθορίζεται με βάση το καθαρό κόστος εκπληρώσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

111. Για να θεμελιώσει το συμπέρασμα αυτό, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε αφενός, στις σκέψεις 66 έως 68 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τις διατάξεις του άρθρου 33 του νόμου 17/2006 καθώς και του άρθρου 3, παράγραφος 2, και του άρθρου 8 του νόμου 8/2009, τα οποία καθορίζουν τον ρόλο του Ισπανικού Κράτους στην περίπτωση κατά την οποία τα έσοδα της RTVE υπερβαίνουν το κόστος εκπληρώσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

112. Αφετέρου, στη σκέψη 69 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009, το οποίο καθορίζει τον ρόλο του Ισπανικού Κράτους στην περίπτωση κατά την οποία τα έσοδα της RTVE δεν επαρκούν ώστε να καλυφθεί το κόστος εκπληρώσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

2. Επί του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αντλείται από την ανεπάρκεια του ασκηθέντος από το Γενικό Δικαστήριο δικαστικού ελέγχου

α) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

113. Με το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι ο δικαστικός έλεγχος της επίμαχης αποφάσεως στον οποίο προέβη το Γενικό Δικαστήριο ήταν ανεπαρκής. Αφενός, το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του όλες τις κρίσιμες διατάξεις της ισπανικής νομοθεσίας, και ιδίως το άρθρο 34 του νόμου 17/2006 και το άρθρο 44 του mandato-marco a la Corporación RTVE previsto en el articulo 4 de la Ley 17/2006 de la radio y la televisión de titularidad estatal, aprobado por los plenos del congreso de los diputados y del senado (εντολή-πλαίσιο προς την RTVE, προβλεφθείσα στο άρθρο 4 του νόμου 17/2006 και εγκριθείσα από την ολομέλεια του Κοινοβουλίου και της Γερουσίας)[46]. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει σαφώς ότι η RTVE υποχρεούται από τον νόμο να καταρτίζει τον προϋπολογισμό της λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο το προβλεπόμενο κόστος της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας αλλά και τα προβλεπόμενα έσοδα στα οποία συμπεριλαμβάνεται το προϊόν του επίμαχου φόρου. Αυτό αποδεικνύει ότι το προβλεπόμενο ύψος των εσόδων από τον φόρο που επιβάλλεται στην DTS επηρεάζει το μέγεθος της ενισχύσεως την οποία λαμβάνει η RTVE.

114. Αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο δεν άσκησε πλήρη έλεγχο επί των εκτιμήσεων της Επιτροπής σχετικά με τις προϋποθέσεις που τέθηκαν στην απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764), κατά τις οποίες το προϊόν του φόρου επηρεάζει το μέγεθος της ενισχύσεως όταν η χορηγούμενη ενίσχυση υπολογίζεται με βάση το «αναμενόμενο» προϊόν ή το «προβλεπόμενο ύψος» των εσόδων από τον φόρο. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο δεν εξέτασε σε ποιον βαθμό το προβλεπόμενο ύψος των εσόδων επηρεάζει τον υπολογισμό της ενισχύσεως, αλλά αρκέστηκε στο να εγκρίνει την εκτίμηση της Επιτροπής.

115. Η RTVE, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή αμφισβητούν το παραδεκτό του επιχειρήματος αυτού. Η RTVE και το Βασίλειο της Ισπανίας τονίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι υποχρεωμένο να αναφέρεται σε καθεμία εφαρμοστέα διάταξη του εθνικού νομικού πλαισίου. Εξάλλου, ούτε η DTS θεώρησε το άρθρο 34 του νόμου 17/2006 και το άρθρο 44 της εντολής-πλαισίου ως κρίσιμα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Η δε Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η DTS δεν επικαλέστηκε τα άρθρα 33 και 34 του νόμου 17/2006, το άρθρο 44 της εντολής-πλαισίου και τα άρθρα 2, παράγραφος 2, και 8 του νόμου 8/2009 ούτε στην προσφυγή της ούτε στο υπόμνημά της απαντήσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Το τελευταίο δεν υποχρεούται σε αυτεπάγγελτη επίκληση κανόνων του εθνικού δικαίου στο πλαίσιο της εξετάσεως της νομιμότητας μιας αποφάσεως της Επιτροπής.

116. Εν πάση περιπτώσει, η RTVE, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή θεωρούν ότι οι αιτιάσεις αυτές είναι αβάσιμες.

46 — *BOE* αριθ. 157, της 30ής Ιουνίου 2008, σ. 28833 (στο εξής: εντολή-πλαίσιο).

β) Η εκτίμησή μου

i) Επί του πρώτου επιχειρήματος, το οποίο αντλείται από τη μη συνεκτίμηση του άρθρου 34 του νόμου 17/2006 και του άρθρου 44 της εντολής-πλαισίου

117. Πρέπει να διευκρινιστεί εξαρχής ότι, παρά τη σημασία την οποία φαίνεται να αποδίδει η DTS στις προαναφερθείσες διατάξεις στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως, η ίδια δεν τις μνημόνευσε σε κανένα από τα δικόγραφα τα οποία κατέθεσε κατά τη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Το γεγονός ότι η DTS, στο πλαίσιο του εισαγωγικού της προσφυγής της δικογράφου ή ακόμα και στο πλαίσιο του υπομνήματός της απαντήσεως, δεν θεώρησε χρήσιμο να μνημονεύσει τις εν λόγω διατάξεις αποδεικνύει, κατά τη γνώμη μου, ότι οι διατάξεις αυτές δεν ήταν ουσιώδεις ή κρίσιμες.

118. Όπως υπογραμμίζει η DTS στην υποσημείωση 3 της αιτήσεώς της αναιρέσεως, το κείμενο του νόμου 17/2006 και της εντολής-πλαισίου προσκομίστηκαν, αντίστοιχα, ως συνοδευτικά του υπομνήματος αντικρούσεως της Επιτροπής και του υπομνήματος παρεμβάσεως της RTVE ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Ωστόσο, απέκειτο πρωτίστως στην νυν αναιρεσείουσα, στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως που άσκησε κατά της επίμαχης αποφάσεως, να υποδείξει, κατά τρόπο εξαντλητικό, τις εφαρμοστέες διατάξεις του εθνικού δικαίου τις οποίες θεωρούσε κρίσιμες, ενώ δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο το γεγονός ότι δεν απεφάνθη επί ορισμένων από τις εν λόγω διατάξεις τη στιγμή που η αναιρεσείουσα δεν αναφέρθηκε σε αυτές ρητώς. Μολονότι η τελευταία ισχυρίζεται ότι εξέθεσε τις εν λόγω διατάξεις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, δεν γνωρίζω κατά πόσον η DTS αναφέρθηκε στο άρθρο 34 του νόμου 17/2006 και στο άρθρο 44 της εντολής-πλαισίου.

119. Εν πάση περιπτώσει, υπενθυμίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι αποκλειστικώς αρμόδιο να εκτιμήσει την αξία που πρέπει να προσδοθεί στα στοιχεία που του προσκομίστηκαν [47]. Συνεπώς, ήταν απολύτως νόμιμη η μη συμπερίληψη του άρθρου 34 του νόμου 17/2006 και του άρθρου 44 της εντολής-πλαισίου στην εκτίμησή του. Όπως θα δούμε στη συνέχεια της αναλύσεως, οι διατάξεις αυτές, βάσει του αντικειμένου τους, δεν καθιστούσαν δυνατή την εκτίμηση της σχέσεως προορισμού μεταξύ του επίμαχου φόρου και της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως.

120. Υπό τις συνθήκες αυτές, φρονώ ότι το πρώτο αυτό επιχείρημα είναι απαράδεκτο.

ii) Επί του δεύτερου επιχειρήματος, το οποίο αντλείται από την ανεπάρκεια του δικαστικού ελέγχου που ασκήθηκε από το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά τις προϋποθέσεις που καθιερώθηκαν στην απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764)

121. Προτείνω ευθύς εξαρχής την απόρριψη του δεύτερου επιχειρήματος, καθόσον αυτό είναι αβάσιμο.

122. Πράγματι, για τους λόγους που εκτέθηκαν στο σημείο 102 των παρουσών προτάσεων, ο παραλληλισμός στον οποίο προβαίνει η αναιρεσείουσα μεταξύ της υπό κρίση υποθέσεως και της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764), δεν ευσταθεί. Στην τελευταία αυτή υπόθεση, όχι μόνο υφίστατο νομική

47 — Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο για την εξακρίβωση και την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και είναι επίσης αποκλειστικώς αρμόδιο να εκτιμήσει την αξία που πρέπει να προσδοθεί στα στοιχεία που του προσκομίστηκαν, εφόσον οι αποδείξεις που έγιναν δεκτές προς στήριξη των πραγματικών αυτών περιστατικών προέκυψαν νομοτύπως και τηρήθηκαν οι γενικές αρχές του δικαίου καθώς και οι εφαρμοστέοι δικονομικοί κανόνες περί της διεξαγωγής των αποδείξεων (βλ. αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, JCB Service κατά Επιτροπής, C-167/04 P, EU:C:2006:594, σκέψεις 106 και 107 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 10ης Μαΐου 2007, SGL Carbon κατά Επιτροπής, C-328/05 P, EU:C:2007:277, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

διάταξη βάσει της οποίας το προϊόν του φόρου προοριζόταν για τις ενισχύσεις της ραδιοφωνικής εκφράσεως, αλλά επιπροσθέτως το προϊόν του φόρου αυτού προοριζόταν αποκλειστικώς και εξ ολοκλήρου για τη χρηματοδότηση των εν λόγω ενισχύσεων, χωρίς να προβλέπεται ανακατανομή του πλεονάζοντος ποσού για άλλους σκοπούς.

123. Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.

3. Επί του δεύτερου σκέλους του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αντλείται από την παραμόρφωση της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας

α) Τα επιχειρήματα των διαδίκων

124. Με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα, υποστηριζόμενη από τις Telefónica, προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι, στις σκέψεις 66, 67 και 69 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, παραμόρφωσε τα άρθρα 2, παράγραφος 2, και 8 του νόμου 8/2009 καθώς και το άρθρο 33 του νόμου 17/2006, επί των οποίων στηρίχθηκε για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο επίμαχος φόρος δεν επηρεάζει το μέγεθος της ενισχύσεως υπέρ της RTVE. Ειδικότερα, απέδωσε στις εν λόγω διατάξεις περιεχόμενο το οποίο αυτές δεν έχουν εφόσον εξεταστούν σε συνδυασμό με το άρθρο 34 του νόμου 17/2006 και με το άρθρο 44 της εντολής-πλαισίου.

125. Οι Telefónica υποστηρίζουν επίσης ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας, παραμορφώνοντας προδήλως τα αποδεικτικά στοιχεία που του προσκομίστηκαν.

126. Η RTVE, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι απαράδεκτος.

β) Εκτίμηση

127. Αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την RTVE, το Βασίλειο της Ισπανίας και την Επιτροπή, το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως είναι, κατά τη γνώμη μου, παραδεκτό.

128. Πράγματι, το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτιάσεων σχετικών με την εξακρίβωση και την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όταν ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα αποδεικτικά στοιχεία που του προσκομίστηκαν[48]. Αυτό συμβαίνει πράγματι εν προκειμένω, δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα DTS προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι παραμόρφωσε την εθνική νομοθεσία, επισημαίνοντας επακριβώς, αφενός, τα στοιχεία που, κατά την άποψή της, παραμορφώθηκαν από το Γενικό Δικαστήριο, και, αφετέρου, τα σφάλματα εκτιμήσεως που, κατά τη γνώμη της, οδήγησαν το δικαστήριο στην εν λόγω παραμόρφωση.

129. Επομένως, το Δικαστήριο μπορεί να προβεί στον σχετικό έλεγχο.

130. Κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο οφείλει να αποφασίσει αν το Γενικό Δικαστήριο, βάσει των εγγράφων και των άλλων κειμένων που προσκομίστηκαν ενώπιόν του, παραμόρφωσε το γράμμα των επίμαχων εθνικών διατάξεων, αν προέβη, υπό το πρίσμα των εν λόγω στοιχείων, σε διαπιστώσεις προδήλως αντίθετες προς το περιεχόμενό τους και αν, κατά την εξέταση του συνόλου των στοιχείων, και προκειμένου να διαπιστώσει το περιεχόμενο της επίμαχης εθνικής νομοθεσίας, προσέδωσε σε ένα εξ αυτών περιεχόμενο που δεν έχει σε σχέση με τα λοιπά στοιχεία[49].

48 — Απόφαση της 3ης Απριλίου 2014, Γαλλία κατά Επιτροπής (C-559/12 P, EU:C:2014:217, σκέψη 79 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

49 — Απόφαση της 5ης Ιουλίου 2011, Edwin κατά ΓΕΕΑ (C-263/09 P, EU:C:2011:452, σκέψη 53).

131. Ωστόσο, η παραμόρφωση αυτή πρέπει να προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας και να μη χρειάζεται να πραγματοποιηθεί νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων από το Δικαστήριο ούτε να εξετασθούν νέα αποδεικτικά στοιχεία [50].

132. Κατόπιν προσεκτικής αναγνώσεως των επιχειρημάτων της DTS, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι αυτή δεν κατόρθωσε να αποδείξει ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 66 έως 69 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, προέβη σε διαπιστώσεις προδήλως αντίθετες προς το περιεχόμενο των διατάξεων της επίμαχης ισπανικής νομοθεσίας ή ότι προσέδωσε σε κάποια εξ αυτών περιεχόμενο που προφανώς δεν έχει σε σχέση με τα λοιπά στοιχεία της δικογραφίας.

i) Σχετικά με την ερμηνεία της διατάξεως του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 στη σκέψη 69 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως

133. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, με βάση το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009, «στην περίπτωση που τα έσοδα της RTVE δεν επαρκούν για να καλύψουν το κόστος εκπληρώσεως της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, το κενό θα καλυφθεί χάρη στις συνεισφορές από τον γενικό προϋπολογισμό του Ισπανικού Κράτους».

134. Κατά την DTS, η ανωτέρω διάταξη δεν υποχρεώνει το Ισπανικό Κράτος να διαθέτει έσοδα από τον γενικό προϋπολογισμό του προκειμένου να καλύψει δαπάνες που συνδέονται με την αποστολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας, αλλά του επιβάλλει την υποχρέωση να συμπληρώνει τον προβλεπόμενο για την RTVE προϋπολογισμό όταν, κατά την εκτέλεση του τελευταίου, το ύψος των φορολογικών εσόδων είναι κατώτερο από τις προβλέψεις του προϋπολογισμού. Εξάλλου, οι συνεισφορές από τον γενικό προϋπολογισμό δεν επιτρέπονται όταν οι δαπάνες υπερβαίνουν τις προβλέψεις του προϋπολογισμού.

135. Επιπλέον, το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 πρέπει να εξεταστεί σε συνδυασμό με το άρθρο 34 του νόμου 17/2006 και με το άρθρο 44 της εντολής-πλαισίου. Κατά το άρθρο 34 του νόμου 17/2006, η RTVE καταρτίζει η ίδια τον προϋπολογισμό της με βάση όχι μόνον το προβλεπόμενο κόστος της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας, αλλά και τα προβλεπόμενα έσοδα, στα οποία συμπεριλαμβάνεται το προϊόν των φόρων που καθιερώνει ο νόμος 8/2009. Κατά συνέπεια, με βάση το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009, σε περίπτωση που το πραγματικό προϊόν των φόρων είναι κατώτερο από το προβλεπόμενο ύψος των εισπράξεων και δεν καθιστά δυνατή την κάλυψη του προϋπολογισθέντος από την RTVE κόστους παροχής δημόσιας υπηρεσίας, το Ισπανικό Κράτος υποχρεούται να συμπληρώνει το «προϋπολογιζόμενο κόστος» με συνεισφορές από τον γενικό προϋπολογισμό του. Ωστόσο, το «προϋπολογιζόμενο κόστος» πρέπει να καταρτίζεται με βάση το προβλεπόμενο ύψος των εσόδων του φόρου και, συνεπώς, το ύψος αυτό επηρεάζει άμεσα το μέγεθος της ενισχύσεως. Επομένως, η επιρροή του προϊόντος του φόρου επί της εκτελέσεως του προϋπολογισμού της RTVE δεν πρέπει να συγχέεται με την επιρροή του προβλεπόμενου ύψους των εσόδων από τον φόρο επί της αρχικής καταρτίσεως του εν λόγω προϋπολογισμού, και, ως εκ τούτου, επί του μεγέθους της ενισχύσεως. Κρίσιμο είναι μόνον το τελευταίο.

136. Οι Telefónica προσθέτουν ότι υπάρχουν πρόδηλες ενδείξεις που διαψεύδουν το ενδεχόμενο μιας υποτιθέμενης συμπληρωματικής συνεισφοράς από τον γενικό προϋπολογισμού του Ισπανικού Κράτους, καθώς στην αιτιολογική έκθεση του νόμου 8/2009 διαλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, ότι «η εγγύηση της χρηματοδοτήσεως δεν είναι εύλογο να συνεπάγεται αύξηση της συνεισφοράς του κράτους». Εξάλλου, πρόκειται για δευτερεύον ενδεχόμενο, διότι πρέπει να πληρούνται δύο προϋποθέσεις προκειμένου το Ισπανικό Κράτος να χρηματοδοτήσει ένα μέρος του κόστους της παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Πρώτον, το προϊόν του φόρου πρέπει, για ένα συγκεκριμένο οικονομικό

50 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, JCB Service κατά Επιτροπής (C-167/04 P, EU:C:2006:594, σκέψη 108 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία)· της 18ης Ιανουαρίου 2007, PKK και KNK κατά Συμβουλίου (C-229/05 P, EU:C:2007:32, σκέψη 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), καθώς και της 3ης Απριλίου 2014, Γαλλία κατά Επιτροπής (C-559/12 P, EU:C:2014:217, σκέψη 80 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

έτος, να είναι μικρότερο από το κόστος εκπληρώσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας και, δεύτερον, το κεφάλαιο του αποθεματικού ταμείου πρέπει να μην επαρκεί για την κάλυψη των δαπανών της RTVE για το εν λόγω οικονομικό έτος. Επιπλέον, το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009 καθιερώνει περιορισμένη εγγύηση του κράτους όσον αφορά το χρηματοδοτικό κενό που προκύπτει μεταξύ, αφενός, των εισπράξεων συν το κεφάλαιο του αποθεματικού ταμείου και, αφετέρου, του κόστους της υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Πρόκειται επομένως για νέο μέτρο ενισχύσεως. Αυτό δεν εμποδίζει τον καθορισμό της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως με βάση το προϊόν του φόρου, ενώ σε περίπτωση που αυτό δεν επαρκεί, το Ισπανικό Κράτος δεσμεύεται να καλύψει το κενό.

137. Κατά τη γνώμη μου, κανένα στοιχείο από τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας δεν μπορεί να καταδείξει ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε προδήλως το περιεχόμενο του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009.

138. Κατά πρώτον, η αναιρεσείουσα, καθόσον υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, «το Ισπανικό Κράτος υποχρεούται να συμπληρώνει το "προϋπολογιζόμενο κόστος" με συνεισφορές από τον γενικό προϋπολογισμό του» ή ακόμα ότι «[η εν λόγω] διάταξη επιβάλλει στο κράτος την υποχρέωση να συμπληρώνει το "προϋπολογιζόμενο κόστος" για την RTVE όταν, κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, το ύψος των φορολογικών εσόδων είναι κατώτερο από τις προβλέψεις του προϋπολογισμού», δεν αποκλίνει από την ερμηνεία την οποία έκανε δεκτή το Γενικό Δικαστήριο για το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009.

139. Κατά δεύτερον, μολονότι η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν ερμήνευσε την εν λόγω διάταξη υπό το πρίσμα των διατάξεων του άρθρου 34 του νόμου 17/2006 και του άρθρου 44 της εντολής-πλαισίου, ουδόλως αντιλαμβάνομαι τον λόγο για τον οποίο οι διατάξεις αυτές ασκούν κάποια επιρροή.

140. Το άρθρο 34 του νόμου 17/2006, το οποίο τιτλοφορείται «Προϋπολογισμοί», ορίζει τα εξής:

«1. [Η] RTVE […] καταρτίζει προϋπολογισμό εκμεταλλεύσεως στον οποίο εξειδικεύονται οι αντίστοιχοι ετήσιοι πόροι και τα ετήσια έσοδα, καθώς και εξίσου λεπτομερή προϋπολογισμό κεφαλαίου. Οι προϋπολογισμοί εκμεταλλεύσεως και κεφαλαίου της RTVE […] αποτελούν τμήμα του γενικού προϋπολογισμού του κράτους.

2. Οι προϋπολογισμοί εκμεταλλεύσεως και κεφαλαίου της RTVE […] περιλαμβάνουν προβλεπόμενο λογαριασμό αποτελεσμάτων και προβλεπόμενο πίνακα χρηματοδοτήσεως για το οικείο οικονομικό έτος. Το προβλεπόμενο ισοζύγιο του φορέα καθώς και τα συμπληρωματικά έγγραφα που απαιτούνται από το υπουργείο […] επισυνάπτονται στους προϋπολογισμούς αυτούς ως παραρτήματα.

[…]»

141. Το άρθρο 44 της εντολής-πλαισίου, το οποίο τιτλοφορείται «Υποχρεώσεις προϋπολογισμού», διευκρινίζει, επιπλέον, τα εξής:

«[Η] RTVE και οι ανήκουσες σε αυτήν εταιρίες προσαρμόζουν τον προϋπολογισμό τους στις διατάξεις του άρθρου 34 του νόμου 17/2006. Οι προϋπολογισμοί αυτοί καταρτίζονται σύμφωνα με την αρχή της ισοσκελίσεως του προϋπολογισμού και προβλέπουν τις οικονομικές υποχρεώσεις που είναι απαραίτητες για την επιδίωξη των γενικών σκοπών που καθορίζονται από την παρούσα εντολή-πλαίσιο όπως αυτή εξειδικεύεται στην ισχύουσα προγραμματική σύμβαση.»

142. Επιβάλλεται η διαπίστωση, όπως επισημαίνεται εξάλλου και από την RTVE και την Επιτροπή, ότι οι ανωτέρω διατάξεις καθιερώνουν μόνο γενικές αρχές και ότι ουδόλως είναι δυνατόν να συναχθεί βάσει αυτών αναγκαστική σχέση μεταξύ των επίμαχων φορολογικών εσόδων και του καθεστώτος της ενισχύσεως που χορηγείται στην RTVE.

143. Κατά τρίτον, ούτε και από τα επιχειρήματα που προβάλλονται από τις Telefónica μπορεί να συναχθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε διαπιστώσεις προδήλως αντίθετες προς τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009. Όσον αφορά την αιτιολογική έκθεση του εν λόγω νόμου, αυτή δεν έχει καμία αναγκαστική ισχύ, είναι δε προφανές ότι, με βάση το απόσπασμα που παραθέτουν οι Telefónica, δεν μπορεί να αποκλειστεί η συμπληρωματική συνεισφορά του Ισπανικού Κράτους. Επιπλέον, δεν έχει σημασία κατ' εμέ το ότι η συνεισφορά αυτή είναι δευτερεύον ενδεχόμενο. Ο τρόπος με τον οποίο το Γενικό Δικαστήριο αναφέρεται στην ύπαρξη του ενδεχομένου αρκεί για τη συναγωγή του συμπεράσματος που περιλαμβάνεται στη σκέψη 101 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά το οποίο το Ισπανικό Κράτος υποχρεούται να καλύψει το χρηματοδοτικό κενό μεταξύ των πηγών χρηματοδοτήσεως που διαθέτει η RTVE και του συνόλου των δαπανών της για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

ii) Σχετικά με την ερμηνεία της διατάξεως του άρθρου 33 του νόμου 17/2006 και του άρθρου 8 του νόμου 8/2009 στις σκέψεις 66 έως 68 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως

– Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

144. Στις σκέψεις 66 έως 68 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε τα ακόλουθα:

«66 […] δυνάμει του άρθρου 33 του νόμου 17/2006, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 8/2009, στην περίπτωση που τα έσοδα της RTVE υπερβαίνουν το κόστος εκπληρώσεως της αποστολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, το υπερβάλλον ανακατανέμεται. Στο μέτρο που το υπερβάλλον αυτό δεν υπερβαίνει το 10 % των ετήσιων προϋπολογισμένων εξόδων της [RTVE], κατατίθεται σε αποθεματικό ταμείο και, στο μέτρο που υπερβαίνει το όριο αυτό, μεταφέρεται στο δημόσιο ταμείο.

67 Όσον αφορά το κεφάλαιο το οποίο κατατίθεται στο αποθεματικό ταμείο, προκύπτει από το άρθρο 8 του νόμου 8/2009 ότι αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον κατόπιν ρητής άδειας του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και ότι, εάν δεν χρησιμοποιηθεί εντός τεσσάρων ετών, πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να μειώσει τις συνεισφορές στον γενικό προϋπολογισμό του Ισπανικού Κράτους. Ως εκ τούτου, το κεφάλαιο το οποίο κατατίθεται στο αποθεματικό ταμείο δεν μπορεί να κριθεί ότι επηρεάζει άμεσα το ύψος της προοριζόμενης για την RTVE ενισχύσεως.

68 Εξάλλου, το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009, θέτει ένα ανώτατο όριο για τα έσοδα της RTVE, το οποίο ορίζεται στα 1 200 εκατομμύρια ευρώ για τα έτη 2010 και 2011. Ό,τι υπερβαίνει το όριο αυτό αποδίδεται άμεσα στον γενικό προϋπολογισμό του Ισπανικού Κράτους.»

– Τα επιχειρήματα των διαδίκων [51]

145. Πρώτον, η DTS προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι, στις σκέψεις 66 και 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, παραμόρφωσε τις διατάξεις του άρθρου 33 του νόμου 17/2006 και του άρθρου 8 του νόμου 8/2009 αποδίδοντάς τους περιεχόμενο το οποίο αυτές δεν έχουν. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο αρκέστηκε στη διαπίστωση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 3, του νόμου 8/2009, το κεφάλαιο του αποθεματικού ταμείου μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον κατόπιν

51 — Κατά πρώτον, η DTS προσήψε στο Γενικό Δικαστήριο ότι είχε εκτιμήσει ότι το προϊόν του φόρου δεν επηρεάζει το μέγεθος της ενισχύσεως, εφόσον τα έσοδα τα οποία υπερβαίνουν το καθαρό κόστος της παροχής δημόσιας υπηρεσίας κατατίθενται σε αποθεματικό ταμείο ή μεταφέρονται στο δημόσιο ταμείο και εφόσον έχει προβλεφθεί ανώτατο όριο για τα έσοδα της RTVE, κάνοντας αναφορά στην απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764). Επειδή το πρώτο αυτό επιχείρημα αντλούνταν από πλάνη του Γενικού Δικαστηρίου περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία της νομολογίας του Δικαστηρίου, επέλεξα να το εξετάσω στο πλαίσιο του πρώτου λόγου αναιρέσεως.

ρητής άδειας του Ministerio de Economía y Hacienda (Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Ισπανία) παραλείποντας το πρώτο σκέλος της διατάξεως αυτής κατά το οποίο «[τ]ο κεφάλαιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για την αντιστάθμιση των ζημιών προηγούμενων οικονομικών ετών και για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων καταστάσεων αναφορικά με την παροχή της δημόσιας υπηρεσίας». Κατά την αναιρεσείουσα, το ύψος των συμπληρωματικών αυτών πόρων εξαρτάται κατ' ανάγκην από το προϊόν των φόρων, αφού το εν λόγω κεφάλαιο τροφοδοτείται από τους φόρους αυτούς.

146. Εξάλλου, οι Telefónica υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένως το άρθρο 33, παράγραφος 1, του νόμου 17/2006 και το άρθρο 3, παράγραφος 2, του νόμου 8/2009, καθόσον διαπίστωσε ότι οι διατάξεις αυτές καταργούν κάθε σχέση μεταξύ του ύψους της ενισχύσεως και του ύψους των εσόδων που εισπράττονται με βάση τα φορολογικά μέτρα. Αφενός, η κατάθεση των εσόδων στον γενικό προϋπολογισμό του Ισπανικού Κράτους συνιστά δευτερεύον ενδεχόμενο. Πράγματι, στο δημόσιο ταμείο κατατίθενται μόνο τα έσοδα τα οποία υπερβαίνουν το όριο του 10 % των ετήσιων δαπανών της RTVE. Αφετέρου, από τις διατάξεις αυτές δεν προκύπτει ότι το μέγεθος της ενισχύσεως είναι ανεξάρτητο από το ύψος των φορολογικών εσόδων. Το άρθρο 33, παράγραφος 1, του νόμου 17/2006 καθιερώνει, το πολύ, ένα όριο στο ύψος της ενισχύσεως. Αυτό δεν εμποδίζει τον μετασχηματισμό του συνολικού προϊόντος της φορολογικής επιβαρύνσεως σε ενίσχυση, εντός του καθοριζόμενου από τον εθνικό νομοθέτη ορίου. Το εν λόγω όριο αποτελεί προϋπόθεση sine qua non για τη συμβατότητα της ενισχύσεως, ειδάλλως υφίσταται υπερβάλλουσα αντιστάθμιση αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης.

– Εκτίμηση

147. Τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να απορριφθούν.

148. Όσον αφορά τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας, διαπιστώνεται καταρχάς ότι, στη σκέψη 66 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο επαναλαμβάνει με κατ' ουσίαν όμοια διατύπωση την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 33 του νόμου 17/2006 την οποία είχε υιοθετήσει η ίδια η αναιρεσείουσα στο σημείο 10 του εισαγωγικού της προσφυγής της δικογράφου [52].

149. Έπειτα, όσον αφορά το σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 67 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η DTS περιορίζεται στο να διευκρινίσει το περιεχόμενο μιας διατάξεως, ήτοι του άρθρου 8, παράγραφος 3, του νόμου 8/2009, βάσει της οποίας δεν είναι δυνατόν να προβληθεί καμία αντίρρηση κατά της ερμηνείας της ισπανικής νομοθεσίας την οποία έκανε δεκτή το Γενικό Δικαστήριο, αλλά ούτε και να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το ύψος του φόρου που βαρύνει την αναιρεσείουσα επηρεάζει το ύψος της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως.

150. Όσον αφορά τα επιχειρήματα των Telefónica, από κανένα εξ αυτών δεν συνάγεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε προδήλως το περιεχόμενο των εν λόγω διατάξεων. Είτε το ενδεχόμενο στο οποίο αναφέρεται το Γενικό Δικαστήριο είναι δευτερεύον είτε όχι, αυτό ουδεμία επιρροή ασκεί στο γεγονός ότι, σύμφωνα με το άρθρο 33 του νόμου 17/2006, το υπερβάλλον, στο μέτρο που δεν υπερβαίνει το 10 % των ετήσιων προϋπολογιζόμενων δαπανών της RTVE, κατατίθεται σε αποθεματικό ταμείο και, στο μέτρο που υπερβαίνει το όριο αυτό, μεταφέρεται στο δημόσιο ταμείο, πράγμα που ουδόλως αμφισβητείται από τις Telefónica. Επιπλέον, αντίθετα προς τα όσα υποστηρίζουν οι τελευταίες, το Γενικό Δικαστήριο δεν συνήγαγε από τις εν λόγω διατάξεις ότι το μέγεθος της ενισχύσεως είναι ανεξάρτητο από το ύψος των φορολογικών εσόδων, αλλά ότι το ύψος των τελευταίων δεν δύναται να «επηρεάσει άμεσα» το ύψος της χορηγούμενης στην RTVE ενισχύσεως.

52 — Το εν λόγω σημείο 10 έχει ως εξής:
«Ο νόμος καθιερώνει επίσης αποθεματικό ταμείο στο οποίο κατατίθενται τα έσοδα τα οποία υπερβαίνουν το καθαρό κόστος της παροχής δημόσιας υπηρεσίας, κατ' ανώτατο όριο μέχρι ποσοστό 10 % των ετήσιων προϋπολογιζόμενων δαπανών, ενώ τα έσοδα τα οποία υπερβαίνουν το ανώτατο αυτό όριο κατατίθενται στο δημόσιο ταμείο [...]».

151. Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από την ανεπάρκεια του ασκηθέντος από το Γενικό Δικαστήριο δικαστικού ελέγχου και από την παραμόρφωση της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του δικαστηρίου αυτού σχετικά με την παραβίαση του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.

Δ – *Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως περί παραμορφώσεως και περί υπερβάσεως των ορίων του δικαστικού ελέγχου του Γενικού Δικαστηρίου στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της παραβάσεως του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ*

152. Εν προκειμένω, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει κατά τρόπο αρκούντως διεξοδικό ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα επιχειρήματα που προβάλλονταν από την ίδια προς στήριξη του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αντλούνταν από την παράβαση του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, με αποτέλεσμα να αποφανθεί ultra petita, να τροποποιήσει το αντικείμενο της διαφοράς και να υπερβεί τα όρια του δικαστικού του ελέγχου.

153. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι παραδεκτός, αντίθετα προς τα όσα υποστηρίζει η RTVE.

154. Ο τρίτος αυτός λόγος αναιρέσεως υποδιαιρείται σε δύο σκέλη, εκ των οποίων το πρώτο αντλείται από την πλημμέλεια της παραμορφώσεως και το δεύτερο από την παραβίαση, εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, των ορίων του δικαστικού ελέγχου· από τη βασιμότητα του πρώτου σκέλους θα εξαρτηθεί η εξέταση του δεύτερου σκέλους.

1. Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αντλείται από την παραμόρφωση των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν πρωτοδίκως προς στήριξη της παραβάσεως του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ

155. Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η παραμόρφωση πρέπει να προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας, χωρίς να χρειάζεται να πραγματοποιηθεί νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων από το Δικαστήριο.

156. Κατά τη γνώμη μου, η εκτίμηση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 118 έως 167 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν πάσχει από την πλημμέλεια αυτή.

157. Κατά πρώτον, η DTS υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 151 και 152 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ερμήνευσε εσφαλμένως τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, καθόσον διέκρινε ανάμεσα στα «επιχειρήματα της προσφεύγουσας όσον αφορά τα αποτελέσματα των θεσπισθέντων ή τροποποιηθέντων με τον νόμο 8/2009 τριών φορολογικών μέτρων» και στα «επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν τα αποτελέσματα των στοιχείων ενισχύσεως τα οποία προβλέφθηκαν με το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE, όπως αυτό τροποποιήθηκε με τον νόμο 8/2009». Ειδικότερα, από τα διαδικαστικά έγγραφα προκύπτει σαφώς ότι η DTS ουδέποτε προέβαλε επιχειρήματα σχετικά με τα αποτελέσματα της ενισχύσεως αυτής καθεαυτήν.

158. Βεβαίως, στο σημείο 59 του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου της, η DTS προέβαλε τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως επισημαίνοντας ότι «[η] Επιτροπή [παρέβη] το άρθρο 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, εγκρίνοντας μια ενίσχυση η οποία δεν πληροί τις προβλεπόμενες στο εν λόγω άρθρο απαιτήσεις αναλογικότητας, *καθώς οι φόροι από τους οποίους χρηματοδοτείται η ενίσχυση αυτή* συνεπάγονται στρέβλωση του ανταγωνισμού αντίθετη προς το γενικό συμφέρον» [53].

53 — Η υπογράμμιση δική μου.

159. Εντούτοις, με βάση τη θεμελίωση και τα επιχειρήματα που εκτέθηκαν από την αναιρεσείουσα στο πλαίσιο του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου της και του υπομνήματός της απαντήσεως, το Γενικό Δικαστήριο μπορούσε νομίμως να θεωρήσει ότι αυτή αμφισβητούσε την εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τις συνέπειες για τον ανταγωνισμό όχι μόνο των τριών φορολογικών μέτρων που θεσπίστηκαν ή τροποποιήθηκαν με τον νόμο 8/2009, αλλά και των στοιχείων ενισχύσεως τα οποία προβλέφθηκαν με το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE, όπως αυτό τροποποιήθηκε με τον εν λόγω νόμο.

160. Ειδικότερα, στο σημείο 77 της προσφυγής της, η DTS προέβαλε τα επιχειρήματά της σχετικά με την ύπαρξη στρεβλώσεως του ανταγωνισμού σημειώνοντας ότι ο ανταγωνισμός στην αγορά των τηλεθεατών και στις αγορές αποκτήσεως οπτικοακουστικού περιεχομένου νοθεύεται κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον από «[*τ]ο σύστημα χρηματοδοτήσεως της RTVE*, το οποίο εγκρίνεται δυνάμει της [επίμαχης] αποφάσεως (και ιδίως από την "εισφορά" του 1,5 % που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις συνδρομητικής τηλεοράσεως)», ενώ, στο υπόμνημά της απαντήσεως, η DTS αναφέρεται επίσης εν γένει στο «νέο σύστημα [ή καθεστώς] χρηματοδοτήσεως» [54].

161. Επιπλέον, στα σημεία 93 έως 99 της προσφυγής της, η DTS διατυπώνει ρητώς ορισμένες επιφυλάξεις ως προς «τους μηχανισμούς που προβλέπονται από τον νόμο 8/2009» προκειμένου να αποτραπούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που προκαλούνται από τη δραστηριότητα της RTVE, και ιδίως τις διατάξεις του άρθρου 3, παράγραφος 1, του άρθρου 6, παράγραφος 5, και του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχεία i και m, του νόμου 8/2009.

162. Ωστόσο, όπως προκύπτει από τα σημεία 94 έως 99 της προσφυγής που κατέθεσε η DTS καθώς και από τις σκέψεις 162 έως 164 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι μηχανισμοί αυτοί είναι διακριτοί από τα φορολογικά μέτρα κατά των οποίων βάλλει η αναιρεσείουσα και ανάγονται στο καθεστώς χρηματοδοτήσεως της ενισχύσεως που χορηγείται στην RTVE.

163. Υπό τις συνθήκες αυτές, με βάση τα επιχειρήματα που εκθέτει η αναιρεσείουσα στα δικόγραφά της, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένως τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως καθόσον διέκρινε ανάμεσα στα «επιχειρήματα της προσφεύγουσας όσον αφορά τα αποτελέσματα των θεσπισθέντων ή τροποποιηθέντων με τον νόμο 8/2009 τριών φορολογικών μέτρων» και στα «επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν τα αποτελέσματα των στοιχείων ενισχύσεως τα οποία προβλέφθηκαν με το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE, όπως αυτό τροποποιήθηκε με τον νόμο 8/2009».

164. Συνεπώς, το πρώτο αυτό επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

165. Κατά δεύτερον, η DTS υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα επιχειρήματά της στη σκέψη 120 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς κακώς διέκρινε το επιχείρημα που αντλείται από το γεγονός ότι η RTVE πλειοδοτεί στην αγορά αποκτήσεως οπτικοακουστικού περιεχομένου από το επιχείρημα κατά το οποίο ο ανταγωνισμός νοθεύεται σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον. Από τα διαδικαστικά έγγραφα προκύπτει σαφώς ότι η DTS υποστήριζε ότι ο νέος τρόπος χρηματοδοτήσεως της RTVE, και ιδίως ο φόρος που επιβάλλεται στην ίδια, επιτρέπει στην RTVE να νοθεύει τον ανταγωνισμό σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, ενισχύοντας δυσανάλογα την ανταγωνιστική της θέση και έχοντας τη δυνατότητα να υιοθετεί συμπεριφορές αντίθετες προς τον ανταγωνισμό, όπως η πλειοδοσία.

166. Οι αιτιάσεις αυτές είναι αβάσιμες.

167. Ειδικότερα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διάκριση στην οποία προβαίνει το Γενικό Δικαστήριο βασίζεται στη διάκριση στην οποία προβαίνει η ίδια η αναιρεσείουσα στα σημεία 80 και 81 του εισαγωγικού της δίκης δικογράφου της.

54 — Βλ. σημεία 27 και 28 του υπομνήματος απαντήσεως της DTS.

168. Πράγματι, στο σημείο 80 της προσφυγής της, η DTS υποστήριξε, «[κ]ατά πρώτον, [ότι το νέο καθεστώς χρηματοδοτήσεως επιτρέπει] στην RTVE να αποκτά δικαιώματα μεταδόσεως σημαντικής εμπορικής αξίας τα οποία δεν είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της παροχής δημόσιας υπηρεσίας». Συνεπώς, η αναιρεσείουσα καλούσε ρητώς το Γενικό Δικαστήριο να εξετάσει αν η Επιτροπή είχε υποπέσει σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως στο πλαίσιο του ελέγχου αναλογικότητας της αντισταθμίσεως που χορηγείται στην RTVE με βάση την αποστολή της παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού εκτιμάται κατά πόσον ο ανταγωνισμός ή οι συναλλαγές ενδέχεται να επηρεαστούν κατά τρόπο που αντιβαίνει προς το συμφέρον της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Κατά τη νομολογία που μνημονεύεται από το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 117 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με τον εν λόγω έλεγχο εξακριβώνεται αν η προβλεπόμενη αντιστάθμιση είναι απαραίτητη προκειμένου η επίμαχη δημόσια υπηρεσία να μπορεί να εκπληρωθεί υπό συνθήκες οικονομικώς αποδεκτές ή, αντιστρόφως, αν το επίμαχο μέτρο είναι προδήλως ακατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

169. Συνεπώς, στις σκέψεις 149 έως 166 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε την αιτίαση σχετικά με τον επηρεασμό ή την αλλοίωση των συναλλαγών σε βαθμό ο οποίος αντιβαίνει προς το συμφέρον της Ένωσης. Πρέπει να επισημανθεί ότι, στο πλαίσιο της εξετάσεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο έλαβε υπόψη του, στη σκέψη 159 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τις ζημίες τις οποίες επικαλούνταν η αναιρεσείουσα.

170. Στο σημείο 81 της προσφυγής της, η DTS υποστήριξε, «[κ]ατά δεύτερον», ότι οι νέοι πόροι που παραχωρούνται στην RTVE της επιτρέπουν να πλειοδοτεί για την απόκτηση δικαιωμάτων μεταδόσεως σημαντικής εμπορικής αξίας. Στα σημεία 81 έως 87 της προσφυγής της, η αναιρεσείουσα εξέθεσε ορισμένες περιπτώσεις αποκτήσεως δικαιωμάτων από την RTVE ικανές να αποδείξουν την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά της τελευταίας.

171. Συνεπώς, στις σκέψεις 129 έως 147 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε αν η Επιτροπή είχε όντως υποπέσει σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως όσον αφορά τον κίνδυνο αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς της RTVE στην αγορά αποκτήσεως δικαιωμάτων μεταδόσεως αθλητικών διοργανώσεων και προβολής κινηματογραφικών ταινιών, εστιάζοντας, μεταξύ άλλων, στις πρακτικές πλειοδοσίας της τελευταίας.

172. Επομένως, με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο το γεγονός ότι, στη σκέψη 120 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως καθώς και στη συνέχεια της συλλογιστικής του, διέκρινε τα δύο επιχειρήματα, όχι μόνο διότι η ίδια η αναιρεσείουσα είχε προβεί στη διάκριση αυτή, αλλά και διότι η εκτίμηση της βασιμότητάς τους απαιτούσε ξεχωριστή εξέταση.

173. Άρα και το δεύτερο αυτό επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

174. Κατά τρίτον, η DTS υποστηρίζει ότι, στις σκέψεις 130 και 157 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένως τα επιχειρήματά της, στο μέτρο που η ίδια ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE νοθεύει τον ανταγωνισμό απλώς και μόνο διότι καθιστά δυνατό τον ανταγωνισμό της RTVE με τους ιδιωτικούς επιχειρηματικούς φορείς στις αγορές αποκτήσεως οπτικοακουστικού περιεχομένου. Αντίθετα, η DTS υποστήριξε ότι ο φόρος που της επιβάλλεται επιδεινώνει τη στρέβλωση του ανταγωνισμού η οποία απορρέει από την ενίσχυση αυτήν καθεαυτή, εφόσον, εξαιτίας του φόρου αυτού, οι οικονομικοί πόροι τους οποίους διαθέτει η ίδια στις εν λόγω αγορές μειώνονται, ενώ η δυνατότητα της RTVE να υιοθετεί αντιανταγωνιστικές συμπεριφορές στις ίδιες αγορές ενισχύεται.

175. Στη σκέψη 130 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο παρουσίασε το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ως ερειδόμενο στο γεγονός ότι «οι δημόσιοι πόροι που διαθέτει η RTVE λόγω του καθεστώτος χρηματοδοτήσεώς της καθιστούν δυνατό τον ανταγωνισμό της με τους ιδιωτικούς επιχειρηματικούς φορείς στην αγορά αποκτήσεως περιεχομένου». Βεβαίως, η

αναιρεσείουσα δεν ισχυρίστηκε ρητώς ούτε στην προσφυγή της ούτε στο υπόμνημά της απαντήσεως ότι το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE νοθεύει τον ανταγωνισμό απλώς και μόνο διότι καθιστά δυνατό τον ανταγωνισμό της RTVE με τους ιδιωτικούς επιχειρηματικούς φορείς στις αγορές αποκτήσεως οπτικοακουστικού περιεχομένου.

176. Παρά ταύτα, στα σημεία 67 έως 76 της προσφυγής της, η αναιρεσείουσα παρουσίασε διά μακρών την κατάσταση του ανταγωνισμού στην αγορά των τηλεθεατών καθώς και στις αγορές αποκτήσεως οπτικοακουστικού περιεχομένου, υπογραμμίζοντας την πλεονεκτική ανταγωνιστική θέση της οποίας απολαύει η RTVE λόγω του νέου καθεστώτος χρηματοδοτήσεως και τεκμηριώνοντας την άποψή της με μνεία των πολυάριθμων περιπτώσεων αποκτήσεως τις οποίες επέτυχε η RTVE έναντι των ανταγωνιστών της.

177. Συνεπώς, στην τελευταία φράση της σκέψεως 130 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «το γεγονός ότι η RTVE ανταγωνίζεται τους ιδιωτικούς επιχειρηματικούς φορείς στην αγορά αποκτήσεως περιεχομένου και *σε ορισμένες περιπτώσεις τους κερδίζει* δεν επαρκεί, από μόνο του, για να αποδείξει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως της Επιτροπής» [55]. Φρονώ ότι το συμπέρασμα αυτό αντιστοιχεί προς την παρουσίαση στην οποία προέβη η αναιρεσείουσα. Μολονότι βεβαίως το Γενικό Δικαστήριο δεν προέβη σε πλήρη παρουσίαση του επιχειρήματος της DTS, ωστόσο από το γεγονός αυτό δεν προκύπτει πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως.

178. Κατά συνέπεια, το τρίτο αυτό επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

179. Τέλος, κατά τέταρτον, η DTS υποστηρίζει ότι, στις σκέψεις 141 και 158 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα επιχειρήματά της, εφόσον η ίδια ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι οι παρελθούσες συμπεριφορές της RTVE «θα συνέχιζαν να παράγουν αποτελέσματα και για το μέλλον» ή ότι το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE «οδηγεί σε υποβάθμιση της προσφοράς της και πλήττει τις συνδρομές της». Αντίθετα, η DTS παρέθεσε παραδείγματα που αναδεικνύουν το είδος αντιανταγωνιστικών συμπεριφορών που ανέπτυξε η RTVE χάρη στους σημαντικούς πόρους που λάμβανε παραδοσιακά και η οποία μπορεί να συνεχιστεί και να επιδεινωθεί λόγω του νέου καθεστώτος χρηματοδοτήσεως.

180. Όσον αφορά, αφενός, την επισήμανση του Γενικού Δικαστηρίου ότι τα παραδείγματα αποκτήσεως δικαιωμάτων από την RTVE θα συνεχίσουν, κατά την DTS, «να παράγουν αποτελέσματα και για το μέλλον» (σκέψη 141 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως), πρέπει να σημειωθεί ότι, στο σημείο 87 της προσφυγής της, η DTS επισήμανε ότι «[η πρακτική της πλειοδοσίας] θα συνεχιστεί και θα επιδεινωθεί» λόγω του νέου συστήματος χρηματοδοτήσεως που εγκρίνεται με την επίμαχη απόφαση, προσθέτοντας, στο σημείο 28 του υπομνήματός της απαντήσεως, ότι «το νέο καθεστώς χρηματοδοτήσεως διασφαλίζει στην RTVE πόρους *που θα της επιτρέψουν να εντείνει την πολιτική πλειοδοσίας της*» [56]. Το νόημα το οποίο απέδωσε το Γενικό Δικαστήριο στις επισημάνσεις αυτές δεν αντιφάσκει, κατά τη γνώμη μου, προς το περιεχόμενό τους.

181. Όσον αφορά, αφετέρου, την επισήμανση του Γενικού Δικαστηρίου ότι το καθεστώς χρηματοδοτήσεως της RTVE «οδηγεί σε υποβάθμιση της προσφοράς της και πλήττει τις συνδρομές της» (σκέψη 158 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Γενικό Δικαστήριο επανέλαβε κατά λέξη τη διατύπωση που χρησιμοποίησε η αναιρεσείουσα στο σημείο 28 του υπομνήματός της απαντήσεως, υποστηρίζοντας ότι «[το] [επίμαχο] καθεστώς χρηματοδοτήσεως αποδυναμώνει την ανταγωνιστική της θέση [...] αποστερώντας την από σημαντικούς πόρους και υποχρεώνοντάς την να μειώσεις τις επενδύσεις της σε περιεχόμενο, *πράγμα το οποίο θα υποβαθμίσει οπωσδήποτε την προσφορά της σε επίπεδο συνδρομητικής τηλεοράσεως και θα προκαλέσει απώλεια συνδρομητών*» [57].

55 — Η υπογράμμιση δική μου.

56 — Η υπογράμμιση δική μου.

57 — Η υπογράμμιση δική μου.

182. Επομένως, το τέταρτο αυτό επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

183. Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αντλείται από την πλημμέλεια της παραμορφώσεως, είναι αβάσιμο.

184. Εφόσον το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αντλείται από την υπέρβαση των ορίων του δικαστικού ελέγχου εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, στηριζόταν στη βασιμότητα του πρώτου σκέλους, η εξέταση του δεύτερου αυτού σκέλους παρέλκει.

185. Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον τρίτο λόγο αναιρέσεως περί παραμορφώσεως και υπερβάσεως των ορίων του δικαστικού ελέγχου του Γενικού Δικαστηρίου στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της παραβιάσεως του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, ως αβάσιμο.

Ε – *Επί του τέταρτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος προβάλλεται από τις Telefónica και αντλείται από την παραβίαση του άρθρου 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης*

186. Στο πλαίσιο του υπομνήματός τους επί της αιτήσεως αναιρέσεως, οι Telefónica προέβαλαν έναν λόγο αναιρέσεως διακριτό από τους προβληθέντες από την DTS λόγους, αντλούμενο από την παραβίαση του άρθρου 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι Telefónica υποστηρίζουν, ειδικότερα, ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο απορρίπτοντας ως απαράδεκτη την επιχειρηματολογία τους σχετικά με την παραβίαση του άρθρου 108 ΣΛΕΕ.

187. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι Telefónica προέβαλαν τον λόγο αυτό, με όμοια διατύπωση και με όμοια θεμελίωση, και στο πλαίσιο της ανταναιρέσεως που άσκησαν ενώπιον του Δικαστηρίου.

188. Κατά το άρθρο 174 του Κανονισμού Διαδικασίας, «[μ]ε το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως ζητείται να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί ολικώς ή μερικώς η αίτηση αναιρέσεως».

189. Στο μέτρο που με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως ζητείται η αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως για λόγο που δεν προβλήθηκε από την αναιρεσείουσα στο πλαίσιο της αιτήσεώς της αναιρέσεως, ο λόγος αυτός αναιρέσεως, ο οποίος είναι διακριτός και αυτοτελής σε σχέση με τους προβληθέντες από την DTS λόγους, είναι, κατά τη γνώμη μου, απαράδεκτος.

190. Αντίθετα, θα εξετάσω τη βασιμότητα του ανωτέρω λόγου αναιρέσεως καθόσον αυτός προβάλλεται στο πλαίσιο της ανταναιρέσεως που ασκήθηκε από τις Telefónica.

191. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος προβάλλεται από τις Telefónica και αντλείται από την παράβαση του άρθρου 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως απαράδεκτο.

192. Με βάση όλα τα ανωτέρω, η αίτηση αναιρέσεως της DTS πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτη και εν μέρει αβάσιμη.

193. Συνεπώς, παρέλκει η κρίση επί του αιτήματος που διατύπωσε το Βασίλειο της Ισπανίας με βάση το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

VI – **Επί της ανταναιρέσεως**

194. Οι Telefónica άσκησαν, σύμφωνα με το άρθρο 176 του Κανονισμού Διαδικασίας, ανταναίρεση κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο πλαίσιο της οποίας προβάλλουν έναν λόγο αναιρέσεως διακριτό από τους λόγους που προβάλλονται από την DTS στο πλαίσιο της κύριας αιτήσεως αναιρέσεως.

195. Προς στήριξη της ανταναιρέσεως αυτής, οι Telefónica προβάλλουν έναν και μοναδικό λόγο αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως απαράδεκτη την επιχειρηματολογία τους σχετικά με την παράβαση του άρθρου 108 ΣΛΕΕ.

196. Αυτός ο λόγος αναιρέσεως στρέφεται κατά του σκεπτικού του Γενικού Δικαστηρίου το οποίο εκτίθεται στις σκέψεις 207 έως 219 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

Α – *Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση*

197. Στη σκέψη 214 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως απαράδεκτους τους δύο λόγους ακυρώσεως που προβάλλονταν από τις Telefónica και αντλούνταν από την παράβαση του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, στο μέτρο που οι λόγοι αυτοί δεν συνάπτονταν προς το αντικείμενο της διαφοράς όπως αυτό είχε προσδιοριστεί από τους κύριους διαδίκους και άρα τροποποιούσαν το πλαίσιο της διαφοράς κατά τρόπο αντίθετο προς το άρθρο 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

198. Στη σκέψη 211 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο στήριξε τη συλλογιστική του στο γράμμα του ανωτέρω άρθρου, το οποίο διευκρινίζει, στο τέταρτο εδάφιό του, ότι «[η] παρέμβαση δύναται να έχει ως μοναδικό αντικείμενο την υποστήριξη των αιτημάτων ενός εκ των διαδίκων», καθώς και στο γράμμα του άρθρου 129, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας και τη σχετική νομολογία.

199. Αφού πρώτα διευκρίνισε, στη σκέψη 212 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το πλαίσιο της διαφοράς όπως αυτό είχε οριοθετηθεί από την DTS, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, στην επόμενη σκέψη, ότι ούτε η προσφυγή ούτε το υπόμνημα αντικρούσεως της DTS περιλάμβαναν ανάλυση σχετικά με ενδεχόμενη παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 108 ΣΛΕΕ και ότι οι υποτιθέμενες αυτές παραβάσεις προβλήθηκαν, το πρώτον, με το υπόμνημα παρεμβάσεως των Telefónica.

200. Έπειτα, στις σκέψεις 216 και 217 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απάντησε στα επιχειρήματα που προβάλλονταν από τις Telefónica ειδικά όσον αφορά το παραδεκτό των δύο πρόσθετων λόγων ακυρώσεως.

201. Με βάση τα ανωτέρω, έκρινε απαράδεκτους τους λόγους αυτούς.

Β – *Τα επιχειρήματα των διαδίκων*

202. Οι Telefónica υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορούσε να απορρίψει ως απαράδεκτο τον λόγο ακυρώσεως που αντλούνταν από την παράβαση του άρθρου 108 ΣΛΕΕ για τον λόγο ότι, καθώς αυτός προβλήθηκε το πρώτον με το υπόμνημά τους παρεμβάσεως, δεν συναπτόταν προς το αντικείμενο της διαφοράς.

203. Καταρχάς, στη σκέψη 216 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορούσε να στηριχθεί στην απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1998, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (C-150/94, EU:C:1998:547), εφόσον οι Telefónica δεν είχαν αναφερθεί στην απόφαση αυτή.

204. Έπειτα, στη σκέψη 217 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο δεν εξηγεί για ποιο λόγο η απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414), η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο προσφυγής κατά παραβάσεως, δικαιολογεί μεγαλύτερη ελευθερία του παρεμβαίνοντος όσον αφορά την επίκληση λόγων που δεν προβλήθηκαν από τον κύριο διάδικο. Εξάλλου, στην απόφαση της 28ης Ιουλίου 2011, Diputación Foral de Vizcaya κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-474/09 P έως C-476/09 P, EU:C:2011:522), σχετικά με τις διαφορές περί κρατικών ενισχύσεων, το Δικαστήριο υιοθέτησε την ίδια λύση όπως και στην απόφαση της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414)[58]. Αν ο παρεμβαίνων υποχρεούνταν να περιοριστεί στους λόγους που προβάλλονται από τον κύριο διάδικο, τότε το άρθρο 132, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο του επιβάλλει, μεταξύ άλλων, να εκθέτει τους ισχυρισμούς του, θα στερούνταν νοήματος.

205. Η RTVE υποστηρίζει ότι η ανταναίρεση είναι απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμη. Το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή επίσης αμφισβητούν τα επιχειρήματα των Telefónica.

Γ – *Η εκτίμησή μου*

206. Κατά τη γνώμη μου, η ανταναίρεση είναι παραδεκτή.

207. Μολονότι ο μοναδικός λόγος αναιρέσεως τον οποίο επικαλούνται οι Telefónica δεν μπορούσε, πράγματι, να προβληθεί με το υπόμνημα που αυτές κατέθεσαν στο πλαίσιο της κύριας αιτήσεως αναιρέσεως, αντίθετα, φρονώ ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 178, παράγραφοι 1 και 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, οι Telefónica είχαν τη δυνατότητα να προβάλουν τον λόγο αυτό στο πλαίσιο ανταναιρέσεως.

208. Βεβαίως, στο άρθρο 178, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας διευκρινίζεται ότι οι προβαλλόμενοι προς στήριξη της ανταναιρέσεως λόγοι και επιχειρήματα «πρέπει να διαφέρουν από τους λόγους και τα επιχειρήματα που προβάλλονται με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως». Ωστόσο, στο μέτρο που ο λόγος αυτός, ο οποίος προβλήθηκε στο πλαίσιο του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναιρέσεως, είναι απαράδεκτος, φρονώ ότι η ανωτέρω διάταξη δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να τον εξετάσει στο πλαίσιο της ανταναιρέσεως.

209. Όσον αφορά τώρα τη βασιμότητα αυτού του λόγου αναιρέσεως, έχω τη γνώμη ότι ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε απαράδεκτους τους λόγους ακυρώσεως που προβάλλονταν πρωτοδίκως και αντλούνταν από την παράβαση του άρθρου 108 ΣΛΕΕ.

210. Πρώτον, από τη διατύπωση του υπομνήματος παρεμβάσεως που κατέθεσαν οι Telefónica ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει σαφώς ότι αυτές ζητούσαν την ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως λόγω της παραβάσεως, από την Επιτροπή, του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, ενώ η παράβαση της διατάξεως αυτής δεν είχε προβληθεί από την DTS στα δικόγραφά της.

211. Όπως επισήμανε ορθώς το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 212 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οι τρεις λόγοι ακυρώσεως που προβλήθηκαν από την DTS αντλούνταν από την παράβαση, αντίστοιχα, του άρθρου 107 ΣΛΕΕ, των άρθρων 49 και 64 ΣΛΕΕ καθώς και του άρθρου 106, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

212. Συνεπώς, ο λόγος ακυρώσεως που προβλήθηκε από τις Telefónica με το υπόμνημά τους παρεμβάσεως ουδόλως συναπτόταν προς το αντικείμενο της διαφοράς όπως αυτό είχε προσδιοριστεί από την DTS και συνεπώς τροποποιούσε το πλαίσιο της εν λόγω διαφοράς κατά τρόπο που αντέβαινε προς το άρθρο 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

58 — Σκέψεις 108 επ.

213. Δεύτερον, η αιτίαση με την οποία οι Telefónica προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο το γεγονός ότι αναφέρθηκε στη σκέψη 36 της αποφάσεως της 19ης Νοεμβρίου 1998, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (C-150/94, EU:C:1998:547), είναι κατ' εμέ απολύτως αλυσιτελής.

214. Μολονότι οι Telefónica ισχυρίζονται ότι δεν έκαναν μνεία της νομολογίας αυτής στο υπόμνημά τους παρεμβάσεως, διαπιστώνω ότι δεν προβάλλουν διεξοδικώς κάποια πλημμέλεια παραμορφώσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, και στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο ουδένα λόγο είχε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως απόφαση που θα μπορούσε να κλονίσει τα συμπεράσματά του, υποθέτω ότι η νομολογιακή αυτή αναφορά έγινε όντως αντικείμενο επικλήσεως από τις Telefónica κατά την πρωτόδικη διαδικασία, όπως υποστηρίζει το Γενικό Δικαστήριο.

215. Ακόμα κι αν το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως εκτίμησε ότι το εν λόγω επιχείρημα είχε προβληθεί από τις Telefónica, η αιτίαση αυτή δεν θα είχε, κατά τη γνώμη μου, καμία συνέπεια. Πράγματι, αντίθετα προς τα όσα ισχυρίζονται οι Telefónica, η εξέταση της σκέψεως 36 της αποφάσεως της 19ης Νοεμβρίου 1998, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (C-150/94, EU:C:1998:547), παρέσχε στο Γενικό Δικαστήριο τη δυνατότητα όχι να δικαιολογήσει το απαράδεκτο των προβαλλόμενων από αυτές λόγων ακυρώσεως αλλά, αντίθετα, να διερευνήσει κατά πόσον η λύση που υιοθετήθηκε από το Δικαστήριο στην απόφαση αυτή μπορούσε να κλονίσει τα δικά του συμπεράσματα όσον αφορά το παραδεκτό των λόγων αυτών. Δεν μπορεί συνεπώς να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο το γεγονός ότι προέβη στην εξέταση αυτή.

216. Κατά τρίτον, η αιτίαση περί σφαλμάτων εκτιμήσεως την οποία οι Telefónica προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά το περιεχόμενο της αποφάσεως της 8ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας (C-334/08, EU:C:2010:414), είναι αβάσιμη.

217. Πράγματι, αντίθετα προς τα όσα υποστηρίζουν οι Telefónica, το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 217 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, εκθέτει κατά τρόπο σαφή και εξαντλητικό τους λόγους για τους οποίους πρέπει να γίνει διάκριση, όσον αφορά το αντικείμενο της παρεμβάσεως, μεταξύ της διαδικασίας της προσφυγής κατά παραβάσεως και της διαδικασίας της προσφυγής ακυρώσεως. Όπως επισημαίνουν η RTVE και το Βασίλειο της Ισπανίας, η προσφυγή ακυρώσεως και η προσφυγή κατά παραβάσεως έχουν διαφορετικούς σκοπούς και αντικείμενα.

218. Επιπλέον, μολονότι κατά το άρθρο 132, παράγραφος 2, στοιχείο β', του Κανονισμού Διαδικασίας το υπόμνημα παρεμβάσεως πρέπει να περιέχει τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα του παρεμβαίνοντος, ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι ο παρεμβαίνων είναι ελεύθερος να επικαλείται νέους λόγους, διαφορετικούς από τους λόγους που προβάλλονται από την αναιρεσείουσα.

219. Το άρθρο 132, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας εντάσσεται στο πλαίσιο των ορίων που χαράσσει η διαδικασία παρεμβάσεως και πρέπει να ερμηνευθεί υπό το φως των διατάξεων που προηγούνται. Στο άρθρο 129 του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο τιτλοφορείται «Αντικείμενο και συνέπειες της παρεμβάσεως», διευκρινίζεται ότι «[η] παρέμβαση έχει ως αντικείμενο αποκλειστικά την υποστήριξη, εν όλω ή εν μέρει, των αιτημάτων του ενός των διαδίκων», ότι «είναι παρεπόμενη της κύριας διαφοράς» και ότι «[ο] παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του».

220. Με βάση τα στοιχεία αυτά, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη πράγματι στην εξέταση του παραδεκτού των λόγων ακυρώσεως που προβάλλονταν από τις Telefónica και προτείνω, συνεπώς, στο Δικαστήριο να απορρίψει τον μοναδικό λόγο αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 40 του Οργανισμού το Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως αβάσιμο.

221. Κατά συνέπεια, με βάση όλες τις ανωτέρω σκέψεις, η ανταναίρεση που ασκήθηκε από τις Telefónica πρέπει να απορριφθεί.

VII – **Πρόταση**

222. Με βάση τις ανωτέρω σκέψεις, προτείνω στο Δικαστήριο να εκδώσει απόφαση με το ακόλουθο διατακτικό:

1) Απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως.

2) Η DTS Distribuidora de Televisión Digital SA καθώς και η Telefónica de España SA και η Telefónica Móviles España SA φέρουν τα δικαστικά έξοδα.